



**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I REOSIGURANJA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

SARAJEVO

ZA 2012.GODINU

Broj: 05-7/13

Sarajevo, mart 2013. godine

**MENADŽMENTU
ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I REOSIGURANJA FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE SARAJEVO**

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH Sarajevo** za 2012. godinu (bilansa stanja na dan 31. decembar 2012. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH (u daljem tekstu Federalni zavod) odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji BiH o računovodstvu i finansijskom obavještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Federalnog zavoda sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima uključujući i odredbe zakona i propisa koji određuju iznose i objelodanjivanje u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Službene novine FBiH", broj 22/06) i relevantnim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu rad u skladu sa etičkim zahtjevima, planiranje i vršenje revizije na način koji omogućava da se u razumnoj mjeri, uvjerimo kako finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Naša odgovornost je takođe da izvršimo procjenu da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim propisima, da li se sredstva koriste za utvrđene namjene, te da se izvrši ocjena finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema interne kontrole.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objavama datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskoj procjeni, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentiranje finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim uslovima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu općeg prezentiranja finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni, odgovarajući i da osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja:

- 1. Ne možemo potvrditi da su sredstva utvrđena Finansijskim planom Federalnog zavoda korištena samo do visine odobrene za te namjene u posebnom dijelu Finansijskog plana jer je Federalni zavod sa 31.12.2012. godine iskazao više ostvarene rashode i izdatke (prekoračenje) u odnosu na Rebalansom planirane za 4.119.114 KM. Najznačajnije prekoračenje odnosi se na rashode po osnovu lijekova (citostatika i faktora koagulacije za liječenje oboljelih od hemofilije i humani imunoglobulini) što je posljedica nerealnog planiranja i neadekvatnog praćenja potrošnje lijekova. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH kojim je regulisano da se sredstva mogu koristiti samo do**

visine odobrene za te namjene u posebnom dijelu Finansijskog plana (Tačka 4.4.1 i 4.6.2 Izvještaja).

2. Ne možemo potvrditi da se nabavka materijala i lijekova za dijalizu, nabavka imunosupresiva (tacrolimus kaps.1mg i mikofenolat mofetil kaps.250mg) i nabavka citostatika (leuprorol inj 3,75mg i 11,25mg) u 2012. godini vršila po procedurama u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH. Materijal i lijekovi za dijalizu, navedeni imunosupresivi i (citostatici do 02.07.2012. godine) u 2012. godini su nabavljani od dobavljača sa kojima su ugovori zaključeni u ranijem periodu i koji su istekli prije 2012. godine (po osnovu roka i/ili vrijednosti ugovora) a sa istima nisu zaključivani aneksi ugovora. Nakon provedenih zakonskih procedura i zaključenih ugovora sa dobavljačem u 2012.godini, navedeni citostatici su nabavljani od istih u vrijednosti većoj nego je ugovorena vrijednost citostatika. Obzirom da su izvršene nabavke u značajnom iznosu iznad ugovorenih, da nije provedena nova procedura nabavke, ne možemo potvrditi da je vršeno adekvatno praćenje izvršenja zaključenih ugovora (Tačka 4.7. Izvještaja).
3. Ne možemo potvrditi opravdanost davanja pozajmice za KB Mostar (u 2009. godini u iznosu od 1.000.000 KM) i Centru za srce Tuzla BiH (u 2012. godini u iznosu od 1.490.725 KM). Zaključenim ugovorom sa KB Mostar regulisano je, da ukoliko se ne vrati pozajmica u ugovorenom roku, da će se vršiti umanjeње fakture za pružene usluge, što nije učinjeno. Pozajmica Centru za srce Tuzla BiH se odnosi na unaprijed izvršena plaćanja za zdravstvene usluge u 2011. i 2012.godini, koja su se u skladu sa zaključenim ugovorom sa navedenom institucijom trebali plaćati u roku od 90 dana od ispostavljenih računa. Navedeno posebno ima značajnost u dijelu efikasnosti korištenja sredstava Federalnog fonda solidarnosti (Tačka 4.8. Izvještaja).
4. Ne možemo potvrditi opravdanost izvršenih usluga od strane zdravstvenih ustanova u periodu do zaključivanja ugovora za 2012.godinu, jer su iste izvršavane bez prethodno zaključenih ugovora ili aneksa ugovora, kojima bi se definisao period, obim, vrsta i cijena usluge. Ugovori sa zdravstvenim ustanovama za obavljanje zdravstvenih usluga za 2012. godinu zaključeni su u periodu od 24.05 do 01.06.2012 godine (Tačka 4.6.2. Izvještaja).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji **Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2012. godine, rezultate poslovanja i izvršenja finansijskog plana, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH u toku 2012. godine, osim za napomene navedene u tačkama 1, 2, 3 i 4 u prethodnom pasusu, je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Bez dalje kvalifikacije našeg mišljenja, skrećemo pažnju na sljedeće:

Finansijska stabilnost i dalje provođenje programa Federalnog fonda solidarnosti zadnjih par godina je ozbiljno ugrožena. Značajan razlog tome je dugogodišnje neispunjavanje obaveze Vlade Federacije BiH utvrđene članom 11. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zdravstvenom osiguranju prema kojem sredstva iz Budžeta Federacije BiH treba da prate ostvarenje sredstava iz doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje. Posljedica navedenog je da iz postojećih izvora Federalni zavod nije u potpunosti u mogućnosti da osigura sredstva potrebna za finansiranje dostignutog nivoa i obima prava iz programa Federalnog fonda solidarnosti. O poteškoćama i nedostatku sredstava potrebnih za finansiranje dostignutog nivoa prava iz navedenog programa Federalni zavod je kontinuirano informisao nadležne institucije. Međutim, nije prezentovana dokumentacija koja bi potvrdila da su od strane resornog ministarstva i nadležnih organa poduzete aktivnosti na dosljednoj

primjeni navedenog člana zakona ili na izmjeni istoga. Također, problem predstavlja i nedoznačavanje Budžetom FBiH za 2012.godinu planiranih sredstava. Tako je od 31.500.000 KM Budžetom FBiH planiranih sredstava za 2012.godinu za Federalni zavod na ime tekućih transfera i transfera za vakcine i sufinanciranje troškova raseljenih lica manje doznačeno za 10.041.667 KM što je imalo za posljedicu iskazivanje viška rashoda nad prihodima za 2012. godinu u iznosu od 10.036.366 KM.

Sarajevo: 12.03.2013. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.



SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3. REZIME	2
4. NALAZI I PREPORUKE	3
4.1 Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja	3
4.2 Sistem internih kontrola	4
4.3 Obavljanje poslova iz nadležnosti Federalnog zavoda	5
4.4 Finansijski plan Federalnog zavoda	5
4.4.1. Finansijski rezultat Federalnog zavoda	6
4.5 Prihodi Federalnog zavoda.....	7
4.6. Tekući rashodi	8
4.6.1. Rashodi Stručne službe Federalnog zavoda	8
4.6.2. Rashodi Fonda solidarnosti	8
4.7. Nabavke i primjena zakona o nabavkama BiH	13
4.8. Potraživanja	16
4.9 Obaveze i Razgraničeni prihodi i rashodi (rezervisanja) Federalnog zavoda.....	17
PRILOG BR. 1	1
PRILOG BR. 2	1

IZVJEŠTAJ

O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZAVODA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I REOSIGURANJA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO za 2012. godinu

1. UVOD

Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH je izvanbudžetski fond upisan kao javna ustanova kod nadležnog suda za registraciju, na osnovu Zakona o zdravstvenom osiguranju i Odluke o početku rada Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije BiH.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju u okviru Federalnog zavoda je obrazovan Fond solidarnosti Federacije BiH, u cilju ostvarivanja jednakih uslova za provođenje obaveznog zdravstvenog osiguranja u svim kantonima za proritete vertikalne programe zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju BiH, kao i za pružanje proritete najslženijih oblika zdravstvene zaštite iz određenih specijalističkih djelatnosti koji će se pružiti osiguranim licima na teritoriji Federacije BiH. Formiranjem Fonda solidarnosti proširena je djelatnost Federalnog zavoda. Sredstva Federalnog fonda solidarnosti osiguravaju se iz doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, Budžeta FBiH i drugih izvora u skladu sa zakonom i odlukom Vlade FBiH.

Djelatnost Federalnog zavoda uređena je Zakonom o zdravstvenom osiguranju, a odnosi se na: obavljanje poslova vođenja evidencija u oblasti obaveznog zdravstvenog osiguranja; osiguravanje vođenja jedinstvenog informacionog sistema obaveznog zdravstvenog osiguranja; praćenje politike sprovođenja i unapređivanja obaveznog zdravstvenog osiguranja i koordiniranje rada kantonalnih zavoda osiguranja u tom domenu; planiranje i prikupljanje sredstva federalnog fonda solidarnosti; obavljanje poslova u vezi sa izradom obračuna sredstva Federalnog fonda solidarnosti po namjenama sa izvještajem; obavljanje poslove u vezi sa izradom obračuna ukupnih sredstva ostvarenih i utrošenih u zdravstvu FBiH sa izvještajem; obavljanje poslove izrade međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u dijelu koji se odnosi na obavezno zdravstveno osiguranje; obavljanje poslove u vezi sa ostvarivanjem zdravstvene zaštite u inostranstvu; obavljanje poslove izrade (prijedloga) podzakonskih akata u vezi sa ostvarivanjem prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Organizacija i sistematizacija poslova u Federalnom Zavodu uređena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Stručne službe Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja.

Federalnim zavodom upravlja Upravni odbor čije članove imenuje Vlada Federacije na prijedlog Federalnog ministra zdravstva, a rukovodi direktor, koji predstavlja i zastupa Federalni zavod. Direktora imenuje i razrješava Vlada Federacije na prijedlog Federalnog ministra zdravstva.

U Federalnom zavodu na dan 31.12.2012. godine je bilo uposleno 43 uposlenika.

Sjedište Federalnog zavoda je u Sarajevu, Trg heroja broj 14.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Federalnog zavoda za 2012. godinu, pravilnost i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Federalnog zavoda na dan 31.12.2012. godine, izvršenje Finansijskog plana za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od decembra 2012.godine do marta 2013. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Federalnog zavoda FBiH za 2012. godinu konstatovali smo određeni broj propusta i u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Uspostaviti efikasan sistem internih kontrola u cilju postizanja pouzdanosti finansijskog izvještavanja, usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, zaštite imovine i postizanja veće efikasnosti .

Dosljedno primjenjivati Zakon o budžetima u FBiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava samo do visine utvrđene u posebnom dijelu Finansijskog plana.

Nabavke lijekova (imunosupresiva: tacrolimus kaps.1mg i mikofenolat mofetil kaps.250mg i citostatika (leuprolrel inj 3,75mg i 11,25mg) i nabavke materijala i lijekova za dijalizu vršiti na način predviđen Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Izbor dobavljača za pružanje zdravstvenih usluga vršiti u skladu sa zakonskim i ostalim propisima. Također je potrebno nastaviti aktivnosti sa nadležnim institucijama na zakonskom regulisanju načina izbora zdravstvenih ustanova za obavljanje zdravstvenih usluga.

Skupa sa Federalnim ministarstvom zdravstva i Vladom Federacije BiH okončati aktivnosti oko ispunjavanja obaveza vezano za obavezno zdravstveno reosiguranje i formiranje Fonda zdravstvenog reosiguranja Federacije BiH, kako je to utvrđeno Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

Zajedno sa resornim ministarstvom, Federalnim ministarstvom finansija i Vladom Federacije iznaći rješenje osiguranja sredstava Federalnom fondu solidarnosti iz Budžeta Federacije BiH kako je to utvrđeno Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

Pripremanje tenderske dokumentacije vršiti sa jasnim i preciznim informacijama na način kako je to regulisano Zakonom o javnim nabavkama BiH i Uputstvom o primjeni i korištenju modela standardne tenderske dokumentacije za postupke javne nabavke za robe, usluge i radove.

Program zdravstvene zaštite i Plan obima usluga (kao njegov sastavni dio) donijeti skupa sa Finansijskim planom Federalnog zavoda (imajući u vidu činjenicu da se Finansijski plan bazira na Programu i planu obima zdravstvenih usluga) u cilju blagovremenog pokretanja procedura za zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama za obavljanje zdravstvenih usluga.

Potrebno je vršiti nadzor nad izvršenjem odredaba prethodno zaključenih ugovora (posebno u dijelu količine i cijene) u cilju blagovremenog pokretanja postupka novih nabavki u skladu sa zakonskim propisima.

Potrebno je preispitati opravdanost davanja pozajmica zdravstvenim ustanovama i u skladu sa istim poduzeti aktivnosti.

Potrebno je od strane Federalnog zavoda da se poduzmu adekvatne aktivnosti u cilju povrata datih pozajmica u skladu sa zaključenim ugovorima.

Plaćanje obaveza dobavljačima vršiti u rokovima, koji su utvrđeni ugovorom, odnosno na način kako je propisano internim aktima Federalnog zavoda.

Ne možemo potvrditi opravdanost izvršenih usluga od strane zdravstvenih ustanova u periodu do zaključivanja ugovora sa istim za 2012.godinu jer su usluge izvršavane bez ugovora ili aneksa ugovora.

Poduzeti aktivnosti na realnom planiranju sredstava za nabavku citostatika, kao i praćenju i kontroli potrošnje lijekova u skladu sa odobrenim sredstvima i zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama.

Potrebno je poduzeti aktivnosti da se na kraju godine za vrstu i iznos osporenih izvršenih usluga iskazanih u vraćenim fakturama zdravstvenim ustanovama, a koji se odnose na najsloženije prioritetne programe zdravstvene zaštite, sačini informacija i objavi uz Finansijske izvještaje.

Potrebno je nastaviti aktivnosti na realizaciji Programa konsolidacije Federalnog fonda solidarnosti, sačiniti izvještaj o realizovanim aktivnostima i izvjesti Vladu FBiH o istom.

Potrebno je poduzeti aktivnosti kako bi se pravovremeno zaključili ugovori za nabavku vakcina sa dobavljačima i izvršila isporuka u toku fiskalne godine, odnosno u razumnom roku poslije isteka iste.

Popunjavanje radnih mjesta definisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji stručne službe Federalnog zavoda vršiti na način utvrđen zakonskim propisima.

Obavljanje redovnih poslova iz djelatnosti Federalnog zavoda vršiti u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji stručne službe Federalnog zavoda.

Poduzeti dodatne aktivnosti na usaglašavanja iskazanih pojedinih stanja obaveza prema dobavljačima.

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2012. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u Izvještaju o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja Federalnog zavoda za 2010. godinu, ističemo da je Federalni zavod

Djelimično postupio po preporukama koje se odnose na:

- Poduzimane su aktivnosti (upućivani dopisi, upiti Federalnom ministarstvu zdravstva kao i Prijedlog/inicijativa po osnovu obaveza iz čl.91.-94. Zakona o zdravstvenom osiguranju kojim se predlaže izmjena navedenog zakona brisanjem odredaba članova 91.-94. koje se odnose na fond zdravstvenog reosiguranja, ističući da je navedena oblast već regulisana odgovarajućim federalnim zakonima i pozakonskim aktima Federalnom ministarstvu zdravstva) vezano za obrazovanje Fonda zdravstvenog reosiguranja za Federaciju BiH, međutim, Fond reosiguranja nije obrazovan i nije došlo do izmjene Zakona o zdravstvenom osiguranju.
- Federalni zavod je poduzimao aktivnosti i uputio zahtjev Federalnom ministarstvu zdravstva, Federalnom ministarstvu finansija i Vladi Federacije BiH da se iz Budžeta Federacije BiH izdvajaju sredstva za Federalni fond solidarnosti u istom iznosu koji se ostvaruje po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje saglasno odredbama član 82. Zakona o zdravstvenom osiguranju. Međutim, iz Budžeta Federacije i dalje se izdvajaju daleko manja sredstva od zakonom definisanog iznosa .

Preporuke po kojima je postupljeno odnose se na:

- Poduzete su aktivnosti od strane Federalnog zavoda i upućen zahtjev Federalnom ministarstvu zdravstva, Federalnom ministarstvu finansija, Vladi Federacije BiH, Zastupničkom domu i Domu Naroda Parlamenta FBiH da se finansijski plan nakon usvajanja na Parlamentu, objavljuju u Službenim novinama FBiH istovremeno kada se objavljuje i Budžet Federacije BiH. Utvrdili smo da je Finansijski plan Federalnog zavoda za 2012 godinu objavljen u Službenim novinama FBiH istovremeno sa Budžetom Federacije BiH.
- Kod primjene pregovaračkog postupka bez objave obavještenja o nabavci prilikom ugovaranja zdravstvenih usluga, obavještenje o dodjeli ugovora, u cilju transparentnosti postupka, objavljeno je u Službenom glasniku BiH.

4.2 Sistem internih kontrola

Izvršena je procjena funkcionisanja sistema internih kontrola u Federalnom zavodu, kako bi se uvjerali da li uspostavljene interne kontrole osiguravaju potpunu primjenu i usklađenost sa zakonskim propisima, tačnu i potpunu računovodstvenu evidenciju, kao i ekonomično, efikasno i efektivno trošenje javnih sredstava. Internim aktima Federalnog zavoda definisani su način rukovođenja, uspostavljanje organizacione strukture, način dodjele ovlaštenja i odgovornosti, uspostavljanje kontrole od strane rukovodstva koji karakterišu **kontrolno okruženje** u kojem je Federalni zavod poslovao.

Organizacija i način rada Federalnog zavoda uređena je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Stručne službe Federalnog zavoda (na koji je Vlada FBiH dala saglasnost), koji predstavlja osnovni i najvažniji pisani akt sistema internih kontrola. Istim je sistematizovano 48 radnih mjesta, sa detaljnim opisom poslova i zadataka. U Federalnom zavodu je utemeljena interna revizija kao organ Federalnog zavoda i stručne službe izvan organizacionih jedinica koja je u funkciji od kraja 2009. godine (jedan interni revizor).

U cilju jačanja sistema internih kontrola i pored velikog broja donesenih procedura u ranijem periodu, Federalni zavod je tokom i krajem 2012 godine donio veći broj internih akata koje je uskladio sa važećim propisima: Pravilnik o internim kontrolama i kontrolnim postupcima, Računovodstvene politike, Pravilnik o knjigovodstvu Zavoda, Uputstvo o kolanju računovodstvene dokumentacije u Federalnom zavodu, Uputstvo o postupku utvrđivanja liste čekanja i načina popune obrasca, Proceduru rukovanja gotovim novcem, Pravilnik o prevenciji i borbi protiv korupcije u Federalnom zavodu, Procedure za pripremu i provođenje postupka javnih nabavki koje se finansiraju iz sredstava fonda solidarnosti Federacije BiH, Uputstvo o procedurama stvaranja obaveza Federalnog zavoda, Procedure načina evidentiranja i plaćanja ulaznih faktura u Federalnom zavodu i Uputstvo za fakturisanje liječenja osiguranih lica na teret sredstava fonda solidarnosti FBiH. Kada su u pitanju **kontrolne aktivnosti**, utvrdili smo da je Federalni zavod donio i usvojio uglavnom sve procedure kojima se reguliše djelovanje sistema internih kontrola.

Međutim utvrdili smo da Federalni zavod nije u potpunosti poštovao zakonske propise kao i donesene pisane procedure što je imalo za posljedicu određene propuste u radu koji se uglavnom odnose na: ne dosljednu primjenu zakonskih propisa u dijelu korištenja sredstava utvrđenih Finansijskim planom do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu i u dijelu povećanja rashoda u odnosu na rashode utvrđene Rebalansom, ne dosljednu primjenu Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH, u dijelu koji se odnosi na dosljednu primjenu zakonskih propisa prilikom popunjavanja radnih mjesta definisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji stručne službe Federalnog zavoda (tačka 4.6.1), ne sačinjavanje Programa zdravstvene zaštite i plana obima usluga skupa sa Finansijskim planom što je imalo za posljedicu ne blagovremeno pokretanje postupka sa zdravstvenim ustanovama za obavljanje zdravstvenih usluga, neadekvatna kontrola potrošnje lijekova (tačka 4.6.2), nije vršeno adekvatno praćenje izvršenja ugovora, što je za posljedicu imalo da postupci nabavke lijekova i materijala za dijalizu nisu pokrenuti na vrijeme (tačka 4.7.), nabavke lijekova (imunosupresiva: tacrolimus kaps.1mg i mikofenolat mofetil kaps.250mg i citostatika leuprorel inj 3,75mg i 11,25mg) lijekova i materijala za dijalizu izvršene su bez zaključenih ugovora što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH (tačka 4.7.), nisu poduzimane aktivnosti na povratu pozajmica zdravstvenim ustanovama, a za iste nije nam prezentovano ovlaštenje (tačka 4.8), kao i ne dosljednu primjenu internih akata vezanih za usaglašavanje iskazanih obaveza (tačka 4.9.).

Interna revizija

U skladu sa Pravilnikom o internoj reviziji, interni revizor u okviru svojih nadležnosti vrši **nadgledanje** uspostavljenih internih postupaka i upravljanja rizicima, sačinjava izvještaj o utvrđenom činjeničnom stanju sa prijedlogom mjera za otklanjanje nedostataka. Provedenom revizijom prezentovani su dokumenti koji ukazuju da je monitoring sistema internih kontrola obavljen od strane internog revizora Federalnog zavoda u skladu sa Godišnjim planom rada interne revizije za 2012. godinu. U skladu sa istim interni revizor je izvršio reviziju i dao nalaz za: rashode fonda solidarnosti – zdravstvene usluge za period I-II 2012 godine, proces ino osiguranja – liječenje djece u inostranstvu, planiranje i računovodstveni tretman za period I-IV 2012 godine, provođenje postupka nabavki lijek herceptin, tačnost i potpunost izvještavanja Zavoda za prvih šest mjeseci 2012 godine, efekte upravljanja zalihama za prvih sedam mjeseci 2012 godine, praćenje naplate prihoda iz doprinosa za period I-IX 2012 godine, reviziju plaća za X 2012 godine i troškova stručne službe

zavoda- blagajna, provođenje postupka nabavki citostatika za 2012 godinu. Uvidom u navedene nalaze konstatirali smo da interni revizor nije utvrdio nepravilnosti izuzev za rashode fonda solidarnosti gdje su utvrđena prekoračenja obima zdravstvenih usluga u odnosu na ugovoreni i planirani obim usluga za određene zdravstvene ustanove. Za isto interni revizor je dao preporuke.

Uspostaviti efikasan sistem internih kontrola u cilju postizanja pouzdanosti finansijskog izvještavanja, usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, zaštite imovine i postizanja veće efikasnosti.

4.3 Obavljanje poslova iz nadležnosti Federalnog zavoda

U skladu sa članom 91. i 94. Zakona o zdravstvenom osiguranju («Sl.novine FBiH», br.30/97, 7/02), obavezno zdravstveno osiguranje i reosiguranje organizira se i provodi u okviru Federacije BiH. Članom 92. zakona je između ostalog precizirano da Parlament FBiH odlukom utvrđuje rizike koji se obavezno reosiguravaju, a članom 93. navedenog zakona da se od sredstava ostvarenih premijama za reosiguranje kod Federalnog zavoda obrazuje Fond reosiguranja za Federaciju BiH. Zaključkom Ureda predsjedatelja Doma naroda Parlamenta FBiH još od 21.10.2008.godine zaduženo je Federalno ministarstvo zdravstva i Vlada FBiH da izvrše sve formalno pravne radnje na organizovanju, odnosno formiranju Fonda zdravstvenog reosiguranja Federacije BiH. Federalni zavod je, postupajući po preporuci Ureda za reviziju institucija u FBiH nakon obavljene revizije finansijskih izvještaja Federalnog zavoda za 2010.godinu, u šestom mjesecu 2011.godine, uputio Upit Federalnom ministarstvu zdravstva vezano za poduzete aktivnosti na realizaciji navedenog zaključka. Isto je, u odgovoru od 02.08.2011 godine predložilo Federalnom zavodu, u skladu sa članom 94. Zakona o zdravstvenom osiguranju (istim je utvrđeno da Federalni zavod obavlja poslove u vezi sa pripremom i provođenjem akata iz člana 92. i 93.navedenog zakona) da sačine i dostave prijedlog za organizovanje i provođenje obaveznog zdravstvenog osiguranja u okviru Federacije BiH a u cilju poduzimanja daljih aktivnosti od strane ministarstva. Federalni zavod je 11.06.2012 .godine dostavio Prijedlog/inicijativu po osnovu obaveza iz čl. 91.-94. Zakona o zdravstvenom osiguranju kojim se predlaže izmjena navedenog zakona brisanjem odredaba članaka 91.-94. koja se odnose na fond zdravstvenog reosiguranja. Istim se ističe da je navedena oblast već regulisana odgovarajućim federalnim zakonima i podzakonskim aktima (Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, Uredbom o jedinstvenoj metodologiji za procjenu šteta od prirodnih i drugih nesreća i Odlukom o postupku i kriterijima za dodjelu jednokratne novčane pomoći općinama i kantonima za otklanjanje šteta nastalih od prirodnih i drugih nesreća). U Prijedlogu se navodi da su i kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja saglasni sa predloženom inicijativom. U oktobru 2012. godine Federalno ministarstvo zdravstva je izvjestilo Federalni zavod da bi u decembru 2012 godine trebao da se razmatra Prednacrt zakona o zdravstvenom osiguranju, da je isto pripremilo stručne osnove za navedeni Prednacrt kojim su isključene odredbe koje se odnose na obavezu reosiguranja za određene rizike koji se mogu podvest pod druge zakone. Također su naveli da je za očekivati da se ovakva predložena rješenja podrže unutar sektora zdravstva te da zadnju riječ ima Parlament FBiH. **Do kraja naše revizije Fond reosiguranja nije obrazovan i nije došlo do izmjene Zakona o zdravstvenom osiguranju .**

Skupa sa Federalnim ministarstvom zdravstva i Vladom Federacije BiH okončati aktivnosti oko ispunjavanja obaveza vezano za obavezno zdravstveno reosiguranje i formiranje Fonda zdravstvenog reosiguranja Federacije BiH kako je utvrđeno Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

4.4 Finansijski plan Federalnog zavoda

Upravni odbor Federalnog zavoda je 22.12.2011. godine donio Odluku o Prijedlogu Finansijskog plana Federalnog zavoda za period 01.01.-31.12.2012. godine sa uravnoteženim prihodima i primicima, rashodima i izdacima u iznosu od 128.737.000 KM. Istim je planirano pokriće dijela viška rashoda nad prihodima (gubitka) iskazanim za 2011. godinu u iznosu od 3.081.000 KM (od 18.933.035 KM ukupno iskazanog viška rashoda nad prihodima od čega se 11.000.000 KM odnosi na neraspoređeni višak rashoda nad prihodima iz 2010. godine). U skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH, Prijedlog Finansijskog plana je 27.12.2011 dostavljen Federalnom ministarstvu zdravstva i Federalnom ministarstvu finansija. Na isti je Zastupnički dom Parlamenta FBiH dao saglasnost na vanrednoj sjednici od 10.01.2012 godine a Dom

naroda na vanrednoj sjednici od 11.01.2012. godine. Do usvajanja Finansijskog plana, Zavod je, u skladu sa zakonskim propisima, primjenjivao Odluku o privremenom finansiranju Zavoda za period 01.01.do 31.03.2012. godine koju je donio Upravni odbor Federalnog zavoda 22.12.2011. godine. Upravni odbor Federalnog zavoda je na sjednici od 30.03.2012. godine donio Odluku o programu sanacije gubitka od 7.933.035 KM (uz očekivanja, kako stoji u Programu, da će Vlada FBiH izvršiti preuzetu obavezu pokrića preostalog nepokrivenog gubitka iz 2010. godine u iznosu od 11.000.000 KM). Istim je planirano da se iz tekućeg priliva u 2012. godini pokrije 3.081.000 KM a preostalih 4.852.035 KM se raspoređuje na period od tri godine (2013- 2015 godina) po 1.617.345 KM. Utvrdili smo da su, u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH od 23.12.2010.godine (kojim se usvaja Informacija o problematici finansiranja Federalnog zavoda i predlaže Vladi FBiH saniranje procjenjenog gubitka Fonda solidarnosti za 2010. godinu na teret sredstava Budžeta FBiH za 2011. godinu) Federalnom zavodu, 04.06.2012. godine, doznačena sredstva u iznosu od 11.000.000 KM na ime pokrića preostalog dijela gubitka iz 2010. godine.

Upravni odbor Federalnog zavoda je 21.12.2012. godine donio Odluku o izmjenama i dopunama (Rebalans) Finansijskog plana Zavoda za 2012. godinu sa uravnoteženim prihodima i primicima, rashodima i izdacima u iznosu od 130.067.000 KM. Federalno ministarstvo finansija je dalo mišljenje na Rebalans. Istim je utvrđeno da nema primjedbi i da planirana sredstva Rebalansom na poziciji tekući transferi u iznosu od 31.500.000. KM u potpunosti odgovaraju iznosu tekućih transfera Budžetom FBiH namjenjenih Zavodu. Rebalansom nije planirano pokriće dijela gubitka iz 2011. godine u iznosu od 3.081.000 KM. Upravni odbor je 21.12.2012. godine donio Odluku o promjeni načina sanacije viška rashoda nad prihodima Federalnog fonda Zavoda iskazanog po godišnjem obračunu za 2011 godinu. Istom je utvrđeno da se za dio gubitka Federalnog fonda planiranog da se pokrije iz tekućeg priliva na teret 2012. i 2013. godine koji objedinjen iznosi 4.697.345 KM dostavi zahtjev Vladi FBiH da u Rebalansu Budžeta za 2013. godinu isti predvidi i sanira. Također je utvrđeno, da u slučaju, da se utvrđeni iznos ne obezbjedi u Rebalansu Budžeta FBiH za 2013. godinu, isti se prenosi na sljedeći fiskalni period na fiskalnu 2014. i 2015. godinu. **Vežano za navedeno prezentovan nam je i Zaključak Vlade FBiH od 27.12.2012. godine. Zaključkom je utvrđeno da se za iskazani gubitak po završnom računu za 2011. godinu odgodi njegovo pokriće planirano u 2012. i 2013. godini, obzirom da je gubitak nastao po osnovu neizmirenih obaveza iz Budžeta FBiH za 2011. godinu i to za nabavku vakcina za obaveznu imunizaciju djece i liječenje povratnika u RS.**

U tabeli u prilogu br 1.i 2. je dato izvršenje Finansijskog plana.

4.4.1. Finansijski rezultat Federalnog zavoda

Prema Godišnjem iskazu o izvršenju Budžeta sa 31.12.2012. godine Federalni zavod je iskazao ukupne prihode i primitke u iznosu od 124.149.747 KM, rashode i izdatke 134.186.114 KM i višak rashoda nad prihodima (deficit) u iznosu od 10.036.366 KM. Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima (kumulirani) deficit iskazan u Bilansi stanja iznosi 17.969.401 KM.

Utvrdili smo da se iskazani deficit za 2012. godinu u cjelosti odnosi na Federalni fond solidarnosti, obzirom da su iskazani prihodi iznosili 121.216.261 KM, a rashodi 131.252.627 KM i deficit 10.036.366 KM. **Iskazani deficit je dijelom posljedica nedoznačenih sredstava iz Budžeta FBiH u iznosu od 10.041.667 KM, a dijelom zbog više ostvarenih izdataka za nabavku lijekova u odnosu na odobrena sredstva utvrđena Rebalansom. Naime, iskazani rashodi za nabavku lijekova su veći u odnosu na Rebalansom odobrene za 4.119.114 KM.** Uvidom u finansijske izvještaje i Izvještaj o izvršenju Finansijskog plana utvrdili smo da se više iskazani rashodi (prekoračenje u odnosu na Rebalans) odnosi na poziciju izdataka za materijal i usluge. U okviru istih prekoračenje je najznačajnije na poziciji izdataka po osnovu nabavke lijekova koja se finansira sredstvima fonda solidarnosti (citostatici za 11,4% više od planiranih Rebalansom i faktori koagulacije za liječenje oboljelih od hemofilije i humani imunoglobulini više za 23,8%). **Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FiH kojim je regulisano da se sredstva mogu koristiti samo do visine odobrene za te namjene u posebnom dijelu Finansijskog plana. Obzirom na navedeno, ne možemo potvrditi da je vršeno adekvatno praćenje izvršenja Finansijskog plana Federalnog zavoda odnosno fonda solidarnosti i da su sredstva korištena samo do visine utvrđene u posebnom dijelu Finansijskog plana. Ističemo da je u Izvještaju o izvršenju Finansijskog plana Federalnog zavoda (koji je Upravni odbor usvojio 27.02.2013. godine) navedeno da će se sredstva koja se doznače iz Budžeta FBiH kao obaveza za 2012. godinu koristit za pokriće viška rashoda nad prihodima Federalnog fonda iskazanih za 2012. godinu.**

Dosljedno primjenjivati Zakon o budžetima u FBiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava samo do visine utvrđene u posebnoj dijelu Finansijskog plana.

4.5 Prihodi Federalnog zavoda

Ukupni prihodi i primici iskazani u finansijskim izvještajima Federalnog zavoda za 2012. godinu iznose 124.149.747 KM. U strukturi prihoda najznačajniju stavku predstavljaju **prihodi ostvareni po osnovu doprinosa za zdravstveno osiguranje** i iznose 97.582.254 KM, a odnose se na pripadajući dio naplaćenog doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje iz kojih se finansira Fond solidarnosti. Prema Odluci Vlade FBiH o izdvajanju sredstava u Fond solidarnosti FBiH za 2012. godinu, u Fond solidarnosti se izdvaja 9% od ukupnih prihoda po osnovu doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje za finansiranje prioriteta vertikalnih programa zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju BiH i pružanje prioriteta najslabijih oblika zdravstvene zaštite iz određenih specijalističkih djelatnosti. U ovaj iznos uključeno je 4.029.046 KM ili 9% ostvarenih sredstava od doprinosa ino osiguranika (paušali), po međunarodnim sporazumima, koji ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu na teret sredstva federalnog fonda solidarnosti.

Prihodi po osnovu posebnog doprinosa za zdravstveno osiguranje zaposlenika na radu u inostranstvu (detaširanih radnika) u 2012. godini iskazani su u iznosu od 895.888 KM. Isti se ostvaruju u skladu sa Odlukom Vlade FBiH o utvrđivanju posebnog doprinosa za zdravstveno osiguranje radnika na radu u inostranstvu iz 2008. godine. Ovi prihodi (u skladu sa Odlukom) služe za pokrivanje troškova za zdravstvenu zaštitu detaširanih radnika u inostranstvu u skladu sa međunarodnim ugovorima o socijalnom osiguranju zaključenim između BiH i država u koje se zaposlenici šalju na privremeni rad, obaveznih rezervi u iznosu od 10% ostvarenih sredstava i ista se koriste za izmirenje obaveza nastalih po osnovi ranije ostvarenih zdravstvenih usluga koje nisu plaćene u tekućem izvještajnom razdoblju i 3% ostvarenih sredstava za finansiranje Stručne službe Federalnog zavoda. Navedenom Odlukom se utvrđuje obaveza plaćanja posebnog doprinosa za zdravstveno osiguranje zaposlenika kojeg poslodavac ili federalni organ vlasti uputi na rad u inostranstvo, visina doprinosa, obaveza izdavanja potvrde o plaćenom doprinosu, obaveza vođenja knjigovodstvene evidencije o plaćenom doprinosu, sistem finansijskog izvještavanja o korištenju sredstava ostvarenih po osnovu doprinosa te način refundiranja neiskorištenih sredstava u korist obveznika plaćanja. U skladu sa Odlukom, Federalni zavod vodi posebne evidencije i postupak za ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu za vrijeme boravka u inostranstvu. Ukupno naplaćena sredstva po osnovu doprinosa za zdravstvenu zaštitu detaširanih radnika u 2012. godini prema knjigovodstvenoj evidenciji iskazana su u iznosu od 1.733.668 KM, izdvojena sredstva po osnovu obavezne rezerve 160.937 KM a troškovi finansiranja Stručne službe Federalnog zavoda iskazani su u iznosu od 48.281 KM. Obzirom da su troškovi zdravstvene zaštite detaširanih radnika iskazani su u iznosu od 895.888 KM, preostala naplaćena sredstva u iznosu od 628.561 KM u skladu sa navedenom Odlukom predstavljaju više uplaćena sredstva od strane poslodavaca za 2012. godinu i ista su knjigovodstveno evidentirana na obavezama prema poslodavcima. Navedena sredstva će se u 2013. godini na temelju pismene saglasnosti poslodavaca (do kraja naše revizije iste su poslate poslodavcima da ih popune) vratiti poslodavcima ili tretirati kao akontativnu uplatu za 2013. godinu. Uvidom u knjigovodstvenu evidenciju ukupne obaveze poslodavaca prema Federalnom zavodu sa 31.12.2012. godine iskazane su u iznosu od 24.982 KM. O navedenim obavezama poslodavaca sa spiskom istih Federalni zavod je obavjestio Ministarstvo vanjske trgovine BiH, Gospodarsku komoru FBiH kao i Poreznu upravu FBiH. Za vrijeme naše revizije (04.03.2013. godine) Gospodarska komora FBiH je dostavila dopis Zavodu kojim ga obavještava da će firme navedene na spisku pismeno upozoriti da izmiruju svoje obaveze.

Prihodi iz Budžeta za 2012. godinu iskazani su u iznosu od 21.458.333 KM. Isti su Budžetom FBiH za 2012. godinu odobreni u iznosu od 31.500.000 KM (od čega 26.000.000 KM za tekući transfer, 5.500.000 KM za vakcine i sufinansiranje troškova raseljenih lica) i u odnosu na isti manje su ostvareni za 31,88%. Ističemo da su prihodi odobreni Budžetom FBiH za 2012. godinu znatno manji od iznosa sredstava koja bi po odredbi Zakona o zdravstvenom osiguranju Budžet Federacije trebao izdvajati za Federalni fond solidarnosti. Saglasno ovoj odredbi Budžet Federacije trebao je izdvojiti sredstva u visini sredstava koja se ostvaruju iz doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje osiguranika u Federaciji BiH (93.553.208 KM). **Obzirom na izdvojena sredstva tokom 2012. godine, učešće Budžeta FBiH je iznosilo samo 22,93 %, što nije u skladu sa navedenom zakonskom odredbom. O navedenom Ured za reviziju institucija u**

FBiH je ukazao i dao nalaz i u prethodnim revizijama ove institucije, međutim, do danas od strane nadležnih institucija nije ništa urađeno.

Od ostalih prihoda (4.211.783 KM) značajnu stavku predstavljaju prihodi po osnovu donacija iskazani u iznosu od 2.301.610 KM, a najznačajnije stavke odnose se na 18% participacije od strane proizvođača od ukupnog broja potrebnih ampula kao donacija u lijeku projekta Opservacija studije liječenja sa Herceptinom (836.777 KM) i 1.197.330 KM po osnovu donacija lijeka letrozol na temelju sklopljenog ugovora sa donatorom PTD MGM Farm d.o.o. Kakanj od 30.09.2012.godine i donacije lijeka bikalutamid na temelju ugovora o donaciji sa AstraZeneca BiH d.o.o. Sarajevo od 30.03.2012.godine. U ugovorima su navedeni klinički centri kojima će se vršiti isporuka doniranih lijekova.

Zajedno sa resornim ministarstvom, Federalnim ministarstvom finansija i Vladom Federacije iznaći rješenje osiguranja sredstava Federalnom fondu solidarnosti iz Budžeta Federacije BiH kako je to utvrđeno Zakonom o zdravstvenom osiguranju.

4.6. Tekući rashodi

Ukupni rashodi Federalnog zavoda u 2012. godini iskazani u Godišnjem iskazu o izvršenju budžeta iznose 134.186.114 KM, a odnose se na rashode za zdravstvene usluge i programe Fonda solidarnosti u iznosu od 131.252.627 KM, za detašmane 895.888 KM i rashode i izdaci stručne službe u iznosu od 2.037.598 KM.

4.6.1. Rashodi Stručne službe Federalnog zavoda

Rashodi Stručne službe Federalnog zavoda u 2012. godini iskazani u iznosu od 2.002.392 KM, što iznosi 92,27 % u odnosu na planirano izvršenje Rebalansom od 2.170.109 KM. U strukturi rashoda najveće učešće imaju bruto plaće u iznosu od 1.395.962 KM (69,71 %) i doprinosi poslodavca i ostali doprinosi 145.356 KM (7,26 %), zatim naknade zaposlenih 137.880 KM (6,88 %), dok ostali rashodi i izdaci iznose 323.194 KM (16,14 %).

Izdaci za bruto plaće, doprinose i naknade zaposlenih za 2012. godinu iskazani su u iznosu od **1.679.198 KM**, što je 96,32 % ostvarenja u odnosu na Rebalans plana. Obračun plaća je vršen u skladu sa Pravilnikom o radu Federalnog Zavoda i Kolektivnim ugovorom o pravima i obavezama poslodavaca i zaposlenika u oblasti zdravstva na teritoriji FBiH. Provedenom revizijom nisu utvrđene nepravilnosti kod obračuna i isplate plaća.

Izdaci po osnovu sklopljenih ugovora o djelu za angažovnje vanjskih saradnika iskazani su u iznosu od 40.499 KM. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju, utvrđeno je da su ugovori o djelu u 2012. godini sklapani za redovne poslove Federalnog zavoda, kao što su poslovi kompletiranja medicinske i druge dokumentacije neophodne za odlučivanje po zahtjevima i drugim podnescima osiguranih lica, obavljanje poslova u vezi sa pripremom postupaka provođenja javnih nabavki; pripremom izvještaja o prihodima i rashodima po osnovu inostranog osiguranja i obračuna po osnovu stvarnih i paušalnih troškova u skladu sa međudržavnim ugovorima, kao i poslovi vezani za pripremu izvještaja i evidencija o liječenju u inostranstvu, zaprimanja zahtjeva i kompletiranje medicinske i druge dokumentacije neophodne za upućivanje osiguranih lica na liječenje u inostranstvo. Ugovori o djelu zaključivani su na tri mjeseca više puta u godini za pojedine angažovane saradnike. Za navedene poslove po angažovanom vanjskom saradniku ugovorena je mjesečna naknada u iznosu od 900 KM. Za dva saradnika ta naknada je isplaćivana tokom cijele godine, tako da je ukupna godišnja naknada za iste iznosila 21.004 KM.

Popunjavanje radnih mjesta definisanih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji stručne službe Federalnog zavoda vršiti na način utvrđen zakonskim propisima.

Obavljanje redovnih poslova iz djelatnosti Federalnog zavoda vršiti u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji stručne službe Federalnog zavoda.

4.6.2. Rashodi Fonda solidarnosti

Ukupno ostavareni rashodi Federalnog fonda solidarnosti u 2012.godini iznose 131.252.627 KM (prioritetni federalni programi i prioritetni najsloženiji oblici zdravstvene zaštite) i isti su više ostvareni u odnosu na odobrena sredstva Rebalansom u iznosu od 4.505.736 KM.

Prava na zdravstvene usluge, lijekove i programe koji se finansiraju sredstvima Federalnog fonda solidarnosti, osigurana lica u Federaciji BiH ostvaruju u skladu sa Odlukom o prioritnim vertikalnim programima zdravstvene zaštite od interesa za Federaciju BiH i prioritnim najsloženijim oblicima zdravstvene zaštite specijalističkih djelatnosti, Programom zdravstvene zaštite za 2012.godinu čiji je sastavni dio Plan obima zdravstvenih usluga i Odlukom o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava. **Odlukom o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava («Sl.novine FBiH», br.21/09), koju je donio Parlament FBiH, utvrđeno je da se zdravstvene usluge utvrđene prioritnim federalnim programima zdravstvene zaštite i prioritnim najsloženijim oblicima zdravstvene zaštite pružaju samo u onim zdravstvenim ustanovama u FBiH koje su verifikovane od strane Federalnog ministarstva zdravstva kao i da se ugovaranje zdravstvenih usluga obavlja saglasno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, Zakonu o zdravstvenom osiguranju, Zakonu o javnim nabavkama BiH i Jedinstvenoj metodologiji (ista još nije stupila na snagu).** Upravni odbor Federalnog zavoda je na sjednici od 30.03.2012. godine donio Odluku o usvajanju Plana obima zdravstvenih usluga utvrđenih Programom zdravstvene zaštite za 2012.godinu a na isto je Federalno ministarstvo zdravstva dalo saglasnost 31.05.2012. godine. **Prema izjavi odgovorne osobe kašnjenje u donošenju Programa i Plana obima usluga u odnosu na Finasijski plan Federalnog zavoda je iz razloga što se čekalo na izmjenu Odluke o osnovnom paketu zdravstvenih prava koja je u nadležnosti Vlade FBiH odnosno Parlamenta FBiH, a ista nije donešena. Ne možemo prihvatiti navedeno obrazloženje, obzirom da je Finasijski plan usvojen i da je u toku bila njegova realizacija, a da su se izmjene Plana i Programa mogle vršiti u toku fiskalne godine.** Usluge zdravstvene zaštite koje se finansiraju sredstvima solidarnosti obezbjeđuju zdravstvene ustanove sa kojima (na osnovu Zakona o izmjenama zakona o zdravstvenom osiguranju) Federalni zavod sklapa ugovore. Kriterije i mjerila za zaključivanje navedenih ugovora utvrdila je Odlukom Vlada FBiH. Nakon usvajanja Plana obima usluga, za koji smo utvrdili da predstavlja polazni osnov za ugovaranje sa zdravstvenim ustanovama, direktor Federalnog zavoda je Rješenjem imenovao stručnu komisiju za provođenje pregovaračkog postupka sa zdravstvenim ustanovama u FBiH. **Nevedenim rješenjem nije naveden osnov za provđenje pregovaračkog postupka utvrđen Zakonom o javnim nabavkama BiH, čime bi se potvrdila osnovanost provođenja istog.** Rješenjem je utvrđeno da je komisija dužna da na osnovu Programa zdravstvene zaštite i Plana obima usluga za 2012. godinu sačini prijedlog predmeta ugovora koji je osnov za vođenje pregovaračkog postupka sa zdravstvenim ustanovama. Plan obima usluga sadrži: šifru zdravstvene usluge, vrstu usluge, odobreni plan za 2012. godinu sa brojem usluga i iznosom usluga za svaki program pojedinačno po svakoj zdravstvenoj ustanovi i zbirno za sve ustanove za koje Federalni zavod ima Rješenje o verifikaciji od strane Federalnog ministarstva zdravstva. Cijene zdravstvenih usluga utvrđene su Odlukom o cjenovniku zdravstvenih usluga iz programa federalne solidarnosti koju je usvojio Upravni odbor (prečišćen tekst od 2.04.2011. godine) i Odluci o Tarifi zdravstvenih usluga iz 2007. godine. Utvrdili smo da je komisija u periodu od 26.04. 2012. godine do 11.05.2012. godine provela pregovarački postupak bez objave obavještenja o nabavci. Sam način pregovaranja sa zdravstvenim ustanovama vršio se upućivanjem Poziva za provođenje pregovaračkog postupka zdravstvenim ustanovama za koje Federalni zavod ima rješenja o verifikaciji i koje su utvrđene Planom obima usluga za 2012. godinu na koji je Federalni ministar zdravstva dao saglasnost. **U Federalnom zavodu ne postoji registar ovih institucija.** Po izjavi odgovornih osoba Federalnog zavoda, nakon sačinjavanja Rješenja o verifikaciji od strane nadležnog ministarstva, isto jedan primjerak dostavlja Zavodu a jedan primjerak zdravstvenoj ustanovi. U Federalnom zavodu se rješenje dostavlja službi koja se bavi javnim nabavkama i službi za plan i analizu. Nakon izvršenog pregovaračkog postupka sa svakim pregovaračem pojedinačno Komisija je sačinila zapisnike. Uvidom u iste utvrdili smo da su zdravstvene ustanove uglavnom pregovarale oko obima usluga, za pojedine usluge tražio se veći obim usluga nego je utvrđen planom obima usluga. Nakon izvršenih pregovora, komisija je sačinila konačne prijedloge ugovora koje je dostavila direktorici Federalnog zavoda na potpisivanje. Direktorica Federalnog zavoda je u periodu od 24.05 do 01.06.2012. godine sklopila ugovore sa zdravstvenim ustanovama o pružanju zdravstvenih usluga koje se finansiraju iz sredstava fonda solidarnosti (KB Mostar, DR. Safet Mujić Mostar, DR. Irfan Ljubijankić Bihać, KB Zenica, Zavod za transfuzijsku medicinu FBiH, KCU Sarajevo, JU Opća bolnica Abdulah Nakaš, UKC Tuzla, Centar za srece BIH Tuzla). **U ugovorima je navedeno da isti stupaju na snagu danom zaključivanja, da se primjenjuju od 01.01.2012. godine do 31.12.2012. godine i da stupanjem na snagu navedenih ugovora prestaju da važe ugovori o pružanju zdravstvenih usluga koje se finansiraju iz sredstava fonda solidarnosti za 2011. godinu. Ukupna vrijednost zaključenih ugovora za 2012.godinu (bez potrošnog materijala, lijekova i usluga dijalize) iznosila je 32.960.352**

KM. U periodu dok nisu zaključeni ugovori za 2012. godinu, zdravstvene ustanove sa kojima su bili zaključeni ugovori za nevedene usluge za 2011. godinu nastavile su obavljati svoje usluge u 2012. godini a sa istim nisu zaključeni aneksi ugovora kojim bi se regulisao period, obim, vrsta i cijena usluge. Utvrdili smo da u tom periodu nije bilo izmjena cijena zdravstvenih usluga u odnosu na 2011. godinu a Federalni zavod je priznavao dostavljene mjesečne fakture zdravstvenih ustanova za izvršene usluge (zdravstvene ustanove su u skladu sa internim aktima bile obavezne mjesečno dostavljati fakture i obračune o izvršenim uslugama i potrošnji lijekova). Obavjest o dodjeli ugovora sa zdravstvenim ustanovama za 2012. godinu je objavljena u „Sl. glasniku BiH“ br. 48 od 25.06. 2012 godine.

Na temelju navedenog utvrdili smo da Federalni zavod postupak odabira najpovoljnijeg ponuđača za obavljanje zdravstvenih usluga koje se finansiraju sredstvima solidarnosti ne vrši u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, a što je utvrđeno Odlukom o osnovnom paketu zdravstvenih prava. Kao najpovoljniji ponuđač odabrani su svi ponuđači kojima je upućen poziv na pregovore (za koje Federalni zavod ima rješenje o verifikaciji) što nije u skladu sa naprijed navedenim zakonom. Također, prije samih pregovora poznat je i obim usluga i cijena usluga. Tendersku dokumentaciju čini prijedlog ugovora sačinjenog na osnovu Programa zdravstvene zaštite za 2012. godinu i Plana obima usluga za 2012. godinu i isti predstavlja osnov za vođenje pregovaračkog postupka sa zdravstvenim ustanovama. Federalni zavod je u periodu do 2011. godinane prije pregovaračkog postupka tražio od ponuđača da dostave svoje prijedloge i sugestije na Plan obima usluga. Po izjavi odgovornih lica, zahtjevi su bili značajno veći u odnosu na moguće izvršenje, pa se od toga odustalo. U Federalnom zavodu su svjesni navedenog problema. Naime, postavlja se pitanje da li je kod nabavke zdravstvenih usluga saglasno odredbama Zakona o javnim nabavkama BiH, moguće u isto vrijeme zadovoljiti princip pravične i aktivne konkurencije i istovremeno omogućiti dostupnost zdravstvene zaštite svim osiguranim licima pod jednakim ili približno jednakim uslovima (u smislu blizine zdravstvene ustanove) saglasno odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti. U cilju rješavanja navedenog problema Federalni zavod je Vijeću ministara BiH i Agenciji za javne nabavke upućivao pismene i usmene prijedloge za izuzeće (u ovom dijelu) iz Zakona o javnim nabavkama BiH. Međutim, do danas isti nisu riješeni. Agencija za javne nabavke je u odgovoru na upit Federalnog zavoda vezano za navedeni problem istakla da se priprema novi tekst Zakona o javnim nabavkama BiH kojim je predviđeno da ugovorni organi za nabavku zdravstvenih usluga pripreme tehničku specifikaciju, navedu period na koji se zaključuje ugovor, odaberu ponuđače kojima će dostaviti specifikaciju uz uvažavanje osnovnih principa zakona i objave obavještenje o dodjeli ugovora.

Također, postavlja se pitanje opravdanosti izvršenih usluga od strane zdravstvenih ustanova u periodu do zaključivanja ugovora za 2012. godinu jer su iste izvršavane bez ugovora ili aneksa ugovora, kojima bi se definisao period, obim, vrsta i cijena usluge. Odluka o usvajanju Programa zdravstvene zaštite i Plan obima usluga kao i saglasnost na iste, donesena je i data puno kasnije od donošenja Finansijskog plana. Isto je imalo uticaja na neblagovremeno pokretanje procedura za zaključivanje ugovora sa zdravstvenim ustanovama za obavljanje zdravstvenih usluga.

Program zdravstvene zaštite i Plan obima usluga (kao njegov sastavni dio) donijeti skupa sa Finansijskim planom Federalnog zavoda (imajući u vidu činjenicu da se Finansijski plan bazira na Programu i planu obima zdravstvenih usluga) u cilju blagovremenog pokretanja procedura za zaključivanja ugovora sa zdravstvenim ustanovama za obavljanje zdravstvenih usluga.

Izbor dobavljača za pružanje zdravstvenih usluga vršiti u skladu sa zakonskim i ostalim propisima. Također je potrebno nastaviti aktivnosti sa nadležnim institucijama na zakonskom regulisanju načina izbora zdravstvenih ustanova za obavljanje zdravstvenih usluga.

Ne možemo potvrditi opravdanost izvršenih usluga od strane zdravstvenih ustanova u periodu do zaključivanja ugovora sa istim za 2012. godinu jer su usluge izvršavane bez ugovora ili aneksa ugovora.

Za prioritetne federalne programe zdravstvene zaštite u 2012. godini, iskazan je trošak u iznosu od 93.081.534 KM što je više od Rebalansom utvrđenog iznosa za 5,2%. Isti se odnose na programe hronične i akutne hemodijalize, peritonealne dijalize, lijekova za dijalizu, prevoz za hemodijalizu, citostatike, kliničke studije, preventivne programe i programe unapređenja zdravlja djece, lijekova imunosupresivi, lijekova za liječenje hepatitisa Ci B i lijekova za liječenje multipla skleroze. U okviru ovih programa najznačajnija

stavka se odnosi na trošak nabavke lijekova koji je u finansijskim izvještajima Federalnog zavoda iskazan u iznosu od 62.448.206 KM ili 47,6% ukupnih rashoda solidarnosti. Za navedeni trošak u finansijskim izvještajima Federalnog zavoda iskazano je prekoračenje odnosno više je iskazan trošak nego je planiran Rebalansom za 4.774.315 KM. Najznačajnije prekoračenje na poziciji troškova lijekova je na citostaticima (bez donacija) i isti su više iskazani za 3.621.771 KM kao i na faktoru koagulacije za liječenje obooljelih od hemifilije i humani imunoglobulini i isti su više iskazani za 785.456 KM. Pozicija lijekova citostatika (sa donacijama) je u odnosu na Plan povećana Rebalansom za 6%. Prema izjavi odgovorne osobe Federalnog zavoda Rebalans je u ovom dijelu rađen na bazi podataka o potrošnji lijekova za prvih devet mjeseci 2012 godine i procjeni potrošnje do kraja godine. Rebalansom Finansijskog plana utvrđeno je da je broj pacijenata koji su do tada tretirani citostaticima 8.324 pacijenata a u istom periodu 2011.godine tretirana su 7.988 pacijenta (povećanje 4,2%). Na kraju 2012 godine prema Izvještaju o izvršenju, taj broj je iznosio 9.256 pacijenata. Potrošnja lijekova (prema Rebalansu i Finansijskom planu za 2012. godinu) za prvih devet mjeseci 2012. godine iznosila je 29.793.422 KM a za isto vrijeme 2011. godine 27.878.796 KM što je povećanje za 6,86%. U Zabilješkama uz finansijske izvještaje dato je obrazloženje da je navedeno prekoračenje iz razloga što je potrošnja lijekova u zadnjem kvartalu veća od prosječne potrošnje u periodu I-IX 2012. godine, a da potrošnju nije bilo moguće ograničiti jer bi u protivnim bila ograničena prava pacijenata na terapiju lijekovima. **Na osnovu navedenog i uzimajući u obzir činjenicu da je Rebalans usvojen 21.12. 2012. godine, da broj pacijenata i potrošnja ovih lijekova imaju trend rasta, smatramo da planiranje ove stavke u Rebalansu nije u potpunosti bilo realno, kao i da se nije adekvatno pratilo izvršenje potrošnje lijekova.** Uvidom u prezentovanu kvartalnu potrošnju lijekova- citostatika utvrdili smo da je u IV kvartalu potrošnja istih bila najveća i da je iznosila 11.368.270 KM za razliku od trećeg kvartala u kojem je potrošnja iznosila 10.554.686 KM. Također smo utvrdili da su (u skladu sa Uputstvom o fakturisanju) zdravstvene ustanove dostavljale mjesečne obračune utroška lijekova. Odlukom direktora Federalnog zavoda formirana je Komisija koja je u periodu od šestog do desetog mjeseca 2012. godine izvršila kontrolu poštivanja ugovorenih odredbi na osnovu sklopljenih ugovora sa zdravstvenim ustanovama. Kontrola je obuhvatila i kontrolu potrošnje lijekova i vođenje zaliha lijekova. Komisije je (po izvršenoj kontroli) sačinila izvještaje i dala preporuke. Međutim, iste, kada je u pitanju potrošnja lijekova, nisu imale efekat. Nije nam prezentovano da je komisija vršila kontrolu postupanja po preporukama, odnosno da je od strane Federalnog zavoda, poslije izvršene kontrole, vršeno adekvatno praćenje mjesečne potrošnje lijekova i poduzimane odgovarajuće aktivnosti. Temeljem navedenog ne možemo potvrditi da je vršeno adekvatno praćenje mjesečne potrošnje lijekova. Iako je jedna od internih mjera Programa konsolidacije Federalnog fonda (usvojenom od strane Upravnog odbora Federalnog zavoda i odobrenom od strane Vlade FBiH kao osnova za izradu Finansijskog plana za 2013.godinu) bila i pojačanje neposrednog monitoringa i kontrole potrošnje lijekova, ne možemo potvrditi da je ista provedena na odgovarajući način, a što je u konačnici imalo uticaja na finansijski rezultat.

Poduzeti aktivnosti na realnom planiranju sredstava za nabavku citostatika, kao i praćenju i kontroli potrošnje lijekova u skladu sa odobrenim sredstvima i zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama.

Prioritetni najslabiji oblici zdravstvene zaštite iskazani su u iznosu od 32.468.264 KM što je ostvarenje 99,9% u odnosu na Rebalans. Najznačajniji troškovi u okviru ovih programa odnose na pružanje zdravstvenih usluga u oblasti kardiologije i kardiohirurgije (23.092.248 KM), neurohirurgije (3.538.725 KM), transplantologije (2.572.350 KM) i vaskularna hirurgija (1.368.958 KM). Uvidom u dokumentaciju vezano za ove usluge utvrdili smo da je Federalni zavod tokom 2012. godine, u skladu sa odredbama ugovora sa zdravstvenim ustanovama, vršio kontrolu obima i sadržaja pruženih zdravstvenih usluga pojedinih zdravstvenih ustanova. Direktorica Federalnog zavoda je imenovala Komisiju od tri člana koja je u periodu od šestog do desetog mjeseca 2012. godine posjetila i izvršila nadzor nad radom četiri zdravstvene ustanove (UKC Tuzla, KB Mostar, KB Zenica i KCU Sarajevo). Komisija je sačinila izvještaje i uvidom u iste konstatovali smo da je komisija utvrdila da zdravstvene ustanove UKC Tuzla i KB Mostar uglavnom poštuju odredbe ugovora iz 2012 godine, a KB Zenica i KCU Sarajevo uglavnom ne poštuju odredbe ugovora za 2012. godinu. U izvještajima su date i preporuke za uočene nepravilnosti. Federalni zavod je također tokom 2012. godine prilikom mjesečnog praćenja izvršenja obima ugovorenih usluga, slao upozorenja zdravstvenim ustanovama koje su prekoračile obim usluga u odnosu na ugovoreni pozivajući se na odredbe ugovora kojima je regulisano da će naručilac usluga odmah obustaviti finansiranje pružanja zdravstvenih usluga kada su pružene usluge iznad ugovorenog obima. **Temeljem navedenog utvrdili smo**

da je Federalni zavod obustavljao finansiranje zdravstvenih usluga zdravstvenim ustanovama koje su po osnovu mjesečnih i tromjesečnih izvještaja iskazale veći obim izvršenih usluga od ugovorenog i zdravstvenim ustanovama osporavao i vraćao fakture koje se odnose na taj prekoračeni obim usluga. Obzirom da se radi o prioritetnim najsloženijim oblicima zdravstvene zaštite, mišljenja smo, zbog načela opreznosti, istinitosti i fer izvještavanja kao i mogućnosti da u budućnosti ovi događaji rezultiraju rashodima, da se treba utvrditi vrsta i iznos osporenih izvršenih usluga iskazanih u vraćenim fakturama i o istom sačiniti informaciju i objaviti u tekstualnom dijelu uz Finansijske izvještaje. Ističemo da je u izvještaju o izvršenju Finansijskog plana pomenuto je osporavanje faktura ali bez detaljnog obrzloženja istog.

Važno je istaći da je Upravni odbor Federalnog zavoda u mjesecu avgustu 2012. godine donio Program konsolidacije Federalnog fonda solidarnosti, koji se odnosi na 2012. i 2013.godinu. Vlada FBiH je Zaključkom od 05.09.2012 godine prihvatila navedeni program kao osnova za izradu Finansijskog plana Federalnog zavoda za 2013. godinu. Programom je utvrđeno da je finansijska stabilnost i dalje provođenje programa Federalnog fonda solidarnosti ozbiljno ugrožena posebno iz razloga što iz postojećih izvora nije moguće osigurati sredstva potrebna za finansiranje dostignutog nivoa i obima prava iz programa Federalnog fonda solidarnosti. Zbog navedenog, programom je utvrđeno da isti ima za cilj utvrđivanje mjera, nosioca aktivnosti i rokova čijom implementacijom će se osigurati finansijska konsolidacija federalnog fonda i kontinuitet u provođenju prirritetnih vertikalnih programa zdravstvena zaštite i prioritetnih najsloženijih oblika zdravstvene zaštite. Mjere su definisane kao interne (u nadležnosti Federalnog zavoda) i kao eksterne (koje su pored Federalnog zavoda u djelokrugu Federalnog ministarstva zdravstva, Vlade FBiH i Parlamenta FBiH). Kao interne mjere navedene su: striktna primjena finansijskog plana za 2012 godinu prema utvrđenim pozicijama, pojačanje neposrednog monitoringa i kontrole potrošnje lijekova, dosljedna realizacija programa sanacije viška rashoda nad prihodima fonda i poduzimanje aktivnosti na ograničavanju troškova liječenja djece u inozemstvu. **Nakon provedene revizije utvrdili smo da su interne mjere dijelom provedene. Kao bitnu internu mjeru ističemo pokretanje aktivnosti na ograničavanju troškova liječenja djece u inostranstvu upućivanjem inicijalnog teksta Pravilnika o uslovima i postupku upućivanja osiguranih lica na liječenje u inozemstvo na razmatranje Federalnom ministru zdravstva koji je nadležan za njegovo donošenje. Uvidom u inicijalni tekst Pravilnika utvrdili smo da on preciznije i opširnije regulira uslove za upućivanje na liječenje u inozemstvo, način nabavke lijekova u inozemstvu za nastavak liječenja što nije bilo regulisano, zatim se utvrđuje i lista čekanja koja nije bila utvrđena do sada, detaljno se utvrđuju što se smatra troškovima liječenja i reguliše konačan obračun troškova, kao i način liječenja kojim se predlaže i procjena dužine trajanja liječenja koja nije bila regulisana dosadašnjim aktima. Uz inicijalni Pravilnik je data i procjena potrebnih sredstava za financiranje troškova i po istoj u toku jedne godine bi trebalo osigurati u skladu sa odredbama Pravilnika oko 20.000.000 KM. Trenutno je liječenje djece u inostranstvu regulisano Odlukom o uslovima i načinu upućivanja osiguranih lica –djece na liječenje u inostranstvo radi pružanja zdravstvenih usluga iz oblasti dječije onkologije iz 2003. godie i Odlukom o uslovima i načinu liječenja bolesti i stanja iz oblasti dječije onkologije, operacije složenih urođenih srčanaih mana kod djece i neurohiruških operacija gama nožem iz 2007.godine.**

Najznačajnije eksterne mjere utvrđene navedenim Programom su: izmjena Zakona o zdravstvenom osiguranju, donošenje Pravilnika o liječenju u inostranstvu, iniciranje da se izvrši povrat sredstva po osnovu PDV-a, uspostava jedinstvenog fonda za skupe lijekove, izmjena Odluke o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava, analiza zdravstvenih kapaciteta. **Što se tiče eksternih mjera, utvrdili smo da je do kraja 2012. godine urađeno vrlo malo (poduzimaju se aktivnosti na izmjeni Osnovnog pkateta zdravstvenih prava). Navedene aktivnosti usmjerene su na isključivanje iz osnovnog paketa onih zdravstvenih usluga i programa koji po svom karakteru ne spadaju u prioritetne vertikalne programe odnosno programa koji su posebnim odlukama Vlade FBiH uključeni u Program federalnog fonda solidarnosti.**

Potrebno je poduzeti aktivnosti da se na kraju godine za vrstu i iznos osporenih izvršenih usluga iskazanih u vraćenim fakturama zdravstvenim ustanovama, a koji se odnose na najsloženije prioritetne progame zdravstvene zaštite, sačini informacija i objavi uz Finansijske izvještaje.

Potrebno je nastaviti aktivnosti na realizaciji Programa konsolidacije Fedearlnog fonda solidarnosti, sačiniti izvještaj o realizovanim aktivnostima i izvjestiti Vladu FBiH o istom.

4.7. Nabavke i primjena Zakona o nabavkama BiH

Federalni zavod je donio Plan javnih nabavki za 2012.godinu, kojim su obuhvaćene planirane vrijednosti nabavki po predmetu nabavke, vrsti postupka sa utvrđenim rokovima za provođenje postupaka.

Prema Izvještaju o ukupnom broju postupaka Federalni zavod je zaključio ukupno 71 ugovor, i to nakon provedenih otvorenih postupka zaključeno je 40 ugovora, 20 nakon provedenih pregovaračkih postupaka, 8 po konkurentskom zahtjevu i 3 direktna sporazuma. Federalni zavod je za provedene postupke javnih nabavki i zaključene ugovore objavljivao u „Službenom glasniku BiH“ obavještenja o dodjeli ugovora, a Agenciji za javne nabavke, na propisanim obrascima, su dostavljani izvještaji o postupku dodjele ugovora.

Revizija procesa nabavki i primjene Zakona o javnim nabavkama BiH izvršena je uvidom u dokumentaciju vezano za nabavke lijekova koje se finansiraju sredstvima Fonda solidarnosti. Revizijom su obuhvaćene nabavke imunosupresiva (tacrolimus kaps.1 mg; mikofenolat mofetil kaps.250 mg i mikofenolična kiselina tbl.180 mg i 360 mg), citostatika (leuprorel inj 3,75 mg i 11,25 mg; sunitinib kaps. 12,5 mg, 25 mg i 50 mg i pemetreksed inf. 500 mg), materijala i lijekova za dijalizu.

Nabavke imunosupresiva u 2012.godini izvršena je u iznosu 1.125.234 KM (Tacrolimus kaps.1mg 430.321 KM i Mikofenolat mofetil kaps.250mg 694.913 KM). Sa otvorenim postupkom javne nabavke imunosupresiva za 2012.godinu se počelo 27.07.2012.godine, zajedno sa drugim lijekovima za ukupno trinaest (13) LOT-ova. Kao obrazloženje za kašnjenje u provođenju postupka javne nabavke, odgovorna lica su navela da se čekalo na Izmjenjenu listu lijekova, koja je donesena 27.07.2012.godine, kada je i objavljena u „Službenim novinama FBiH“. Međutim, Izmjenjenom listom lijekova samo je jedan lijek imunosupresiva dodan i to mikofenolična kiselina tbl.180 mg i 360 mg, dok kod druga dva lijeka nije bilo izmjena. Postupak nabavke imunosupresiva je okončan zaključivanjem ugovora tek 06.02.2013.godine. Nabavke imunosupresiva tokom cijele 2012. godine vršene su od dobavljača sa kojim su sklopljeni ugovori u februaru 2011.godine, sa rokom trajanja istih do februara 2012.godine. Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju utvrdili smo da su ugovorene vrijednosti ovih lijekova izvršene tokom 2011.godine. **Iz naprijed navedenog se vidi da su nabavke pomenutih lijekova u 2012.godine u ukupnom iznosu od 1.125.234 KM vršene od dobavljača sa kojim je istekao ugovor o nabavci, kao i da nisu na vrijeme provedeni postupci nabavke. Obzirom da je vremensko trajanje prethodnog ugovora isteklo u februaru 2012.godine i da je vrijednost nabavke po istom iskorištena u 2011.godini, ne možemo potvrditi da su nabavke naprijed navedenih lijekova vršene u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH.**

Nabavke citostatika u 2012.godini po pojedinim lijekovima, koje su bile predmet revizije, su iznosile: leuprorelin inj 3,75mg u iznosu od 571.937 KM i leuprorelin inj 11,25mg u iznosu 277.472 KM, što ukupno iznosi 849.409 KM. Revizijskim uzorkom su obuhvaćena tri citostatika (leuprorel inj 3,75mg i 11,25mg; sunitinib kaps. 12,5mg, 25mg i 50mg i pemetreksed inf 500mg). Otvoreni postupak javne nabavke za citostatika otpočeo je 13.03.2012.godine, kada je i formirana Komisija za nabavke, za ukupno četrnaest (14) LOT-ova. Istim postupkom obuhvaćen je lijek leuprorel inj 3,75mg i 11,25mg, kod kojeg je postupak javne nabavke poništen 16.12.2011.godine, jer je od strane ponuđača cijena lijekova značajno viša od cijene predmetnih lijekova na tržištu, kako stoji u obrazloženju Komisije za nabavke. Nakon provedene procedure po Zakonu o javnim nabavkama BiH zaključeni su ugovori za nabavku lijekova od 02.07.2012.godine u trajanju od dvanaest mjeseci, odnosno do isporuke ukupne količine. Nabavka lijekova leuprorelin inj 3,75mg i 11,25mg u 2012.godini prije zaključenja ugovora vršena je od dobavljača sa kojim je ranije zaključen ugovor. Na ispostavljenim računima za 2012.godinu dobavljač se pozivao na ugovor iz 2010.godine (zaključen u aprilu 2010.godine sa trajanjem od dvanaest mjeseci). Izvršenim uvidom u knjigovodstvenu evidenciju o nabavkama navedenih lijekova utvrđeno je da su ukupno izvršene nabavke prije zaključivanja ugovora iznosile 418.494 KM. Možemo zaključiti da je nabavka lijekova u navedenoj vrijednosti izvršena bez prethodno zaključenih ugovora o nabavci, što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH. Ugovorom o nabavci lijekova leuprorelin inj 3,75 mg utvrđena je vrijednost od 140.226 KM. Međutim, uvidom u knjigovodstvenu evidenciju utvrdili smo da je nabavka navedenog lijeka izvršena po ugovorenim cijenama, ali u vrijednosti od 265.830 KM. Također, nabavka lijekova leuprorelin inj 11,25mg po ugovoru iz 2012.godine vršena je po ugovorenim cijenama i iznosila je 165.085 KM, što je za 24.587 KM više u odnosu na ugovorenu vrijednost od 140.498 KM. **Na osnovu naprijed navedenog možemo zaključiti da su nabavke navedenih citostatika u iznosu od 150.191 KM premašili vrijednost ugovorenih nabavki u**

toku 2012.godine. Navedeno nije u skladu sa zaključenim ugovorom i Zakonom o javnim nabavkama BiH, obzirom da se za više nabavljene lijekove trebao provesti postupak u skladu sa navedenim Zakonom. Možemo zaključiti, također, da nisu uspostavljene kontrole izvršenja ugovora na adekvatan način, kako bi se sa procedurama nabavke otpočelo na vrijeme.

Postupak nabavke materijala za dijalizu i lijekova za dijalizu putem otvorenog-međunarodnog postupka pokrenut je u šestom mjesecu 2011. godine za 46. LOT-ova po proceduri u skladu sa zakonskim propisima. Komisija za provođenje nabavki imenovana je rješenjem direktora Federalnog zavoda. U istu su kooptirana tri člana izvan ugovornog organa koje je na zahtjev Federalnog zavoda predložio Federalni ministar zdravstva kao stručna lica za oblast dijalize. Tendersku dokumentaciju je preuzelo 27 ponuđača. Međutim, utvrdili smo da je određeni broj dobavljača (četiri) uložio prigovor na tendersku dokumentaciju i da je Federalni zavod prigovore dijelom uvažio i u skladu sa istim izvršio izmjene tenderske dokumentacije. Nakon toga od strane tri dobavljača uslijedili su prigovori na izmjenu tenderske dokumentacije a zatim i žalbe (Medimpeks d.o.o., Bosnalijek d.d, i CO.Medprom) Uredu za razmatranje žalbi nakon čega je isti donio Rješenje o poništenju postupka u cjelosti. Objavljeno o poništenju postupka objavljeno je u „Službenom glasniku BiH“ od 24.10.2011 godine. Nakon toga Federalni zavod je proveo odvojeno (putem otvorenih međunarodnih postupaka) nabavke materijala za dijalizu (bez dijalizatora i setova za dijalizu) i lijekova za dijalizu i nabavku materijala za dijalizu (dijalizatori i setovi za peritonejsku dijalizu). **Sljedeće obavještenje o nabavci za provođenje otvorenog- međunarodnog postupka za dodjelu ugovora o nabavci odnosno isporuci potrošnog materijala za dijalizu (bez dijalizatora i setova za peritonejsku dijalizu) i lijekova za 38. LOT-ova** je objavljeno 14.11.2011. godine. Tendersku dokumentaciju su preuzela 24 ponuđača. Od strane određenih zainteresiranih ponuđača (tri) uloženi su zahtjevi za pojašnjenje tenderske dokumentacije a jedan ponuđač je uložio prigovor a zatim i žalbu (jer prigovori u cjelosti nije uvažen od strane ugovornog organa a žalbu je uložio ponuđač Inel Med d.o.o.Mostar). Po razmatranju žalbe, Ured za razmatranje žalbi je 22.02.2012.godine donio Rješenje kojim je u cjelosti poništen postupak javne nabavke. **Novi otvoreni-međunarodni postupak za nabavku materijala za dijalizu (bez dijalizatora i setova za dijalizu) i lijekova za dijalizu za 38. LOT-ova** objavljen je u **Obavještenju o nabavci od 28.05.2012 godine**. Nakon preuzimanja tenderske dokumentacije (29 ponuđača), od strane tri ponuđača traženo je pojašnjenje tenderske dokumentacije a jedan ponuđač je uložio prigovor a zatim i žalbu (Medika d.o.o Mostar) Uredu za razmatranje žalbi. Ured je uvažio žalbu i 18.07.2012. godine poništio cjelokupan postupak. **Nakon provedenih zakonskih procedura o poništenju postupka, novi otvoreni međunarodni postupak Federalni zavod je objavio u „Sl. glasniku BiH“ od 17.09.2012. godine za 28 LOT-ova (bez lijekova za dijalizu)**. Tendersku dokumentaciju su preuzela 23 ponuđača. Nakon toga dva ponuđača su dostavila zahtjev za pojašnjenje dokumentacije a dva ponuđača su uložila prigovor a zatim i žalbu koje su od strane Ureda za žalbu usvojene i Rješenjem istoga postupak je u cjelosti poništen u jedanaestom mjesecu 2012.godine. Nakon toga, postupak je nastavljen ali do kraja naše revizije isti nije okončan.

Novi otvoreni postupak, otvoren za međunarodnu konkurenciju za 20. LOT-ova za nabavku i isporuku materijala za dijalizu (dijalizatori i setovi za peritonejsku dijalizu) pokrenut je u drugom mjesecu 2012.godine. Nakon preuzete tenderske dokumentacije (istu je preuzelo 13 dobavljača) od strane dva dobavljača uloženi su prigovori na istu (Medika d.o.o i. Medinpex d.o.o Mostar). Medinpex d.o.o. je zatim odustao od prigovora a Federalni zavod je Zaključkom od 25.04.2012. godine djelom uvažio prigovor dobavljača Medike d.o.o. Mostar nakog čega isti ulaže žalbu Uredu za razmatranje žalbi. Ured je 16.05.2012. godine donio Rješenje kojim je usvojena žalba i kojim predmet vraća prvostupanjskom organu na ponovni postupak. Protiv navedenog Rješenja Ureda za razmatranje žalbi Federalni zavod je dostavio Tužbu Sudu BiH. U ponovnom postupku **Federalni zavod je donio odluku da se preciziranje podneska – prigovora dobavljača Medika d.o.o. Mostar odbija kao neosnovan nakon čega je dobavljač ponovo uložio žalbu Uredu za razmatranje žalbi**. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je Ured za razmatranje žalbi 18.07.2012. godine donio Rješenje kojim je odbijena žalba navedenog dobavljača. **Dana 23.10.2012. godine Sud BiH je donio Rješenje kojim se obustavlja postupak protiv Ureda za razmatranje žalbi**. U obrazloženju rješenja je navedeno da se postupak obustavlja jer je Federalni zavod obavjestio Sud BiH da povlači tužbu jer više ne postoji pravni interes za vođenje postupka. Dana 18.09.2012. godine Ured za razmatranje žalbi temeljem žalbe ponuđača CO.Mediprom d.o.o. je donio Rješenje kojim je otvoreni postupak za dodjelu ugovora o nabavci odnosno isporuci potrošnog materijala za dijalizu – dijalizatori i setovi za peritonejsku dijalizu obustavljen u dijelu i to za LOT –ove 19 i 20 a za ostale

LOT-ove provođenje predmetnog postupka javne nabavke je nastavljeno. Nakon procedura provedenih u skladu sa zakonskim propisima direktor Federalnog zavoda je 30.11. 2012. godine donio Odluku o dodjeli ugovora potrošnog materijala za dijalizu - dijalizatori i setovi za peritonejsku dijalizu. Za LOT-ove objavljeni u obavještenju o nabavci pod rednim brojevima 1, 5 i 13 ugovor je dodjeljen ponuđaču Tuzla Farm Tuzla, za LOT-ove pod rednim brojevima 3, 7, 9, 11, 15 i 17 ponuđaču Melcom Mostar a za LOT-ove pod rednim brojevima 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16 i 18 ugovor je dodjeljen ponuđaču Inel Med Mostar. Izbor ponuđača je izvršen temeljem kriterija najniže ukupne cijene sa PDVom tehnički zadovoljavajuće ponudekoji je naveden u obavještenju o nabavci i tenderskoj dokumentaciji. Za LOT-ove 19. i 20. Ured za razmatranje žalbi je 07.11.2012. godine donio Rješenje kojim se žalba ponuđača uvažava i postupak za ove LOT-ove poništava u cjelosti. **Do kraja 2012.godine izbor dobavljača po LOT-ovima 19 i 20 nije bio okončan.**

Utvrđili smo da je za nabavku lijekova za dijalizu za deset LOT-ova objavljeno Obavještenje o nabavci u Službenom glasniku BiH od 03.09.2012 godine putem otvorenog-međunarodnog postupka. Kriterij je najniža cijena tehnički zadovoljavajuće ponude. Do kraja naše revizije navedeni postupak nije okončan. Na osnovu naprijed navedenog utvrdili smo da procedura nabavke za nabavku materijala za dijalizu (bez dijalizatora i setova za dijalizu), dijalizatora i setova za peritonejsku dijalizu (LOT-ovi 19. i 20.) i lijekova za dijalizu (koja je počela sredinom 2011. godine) do kraja naše revizije nije okončana, a da je nabavka dijalizatora i setova za peritonejsku dijalizu (za 18. LOT-ova) okončana krajem 2012. godine. Također smo utvrdili da je Ured za razmatranje žalbi kao drugostepeni organ uvažavao žalbe ponuđača koje su se odnosile na tendersku dokumentaciju. Uvidom u prezentovane žalbe utvrdili smo da se između ostalog odnose na: odredbe tenderske dokumentacije koja se odnose na poglavlje potrebne dokumentacije za dokazivanje kvaliteta medicinskih sredstava i lijekova, ako medicinsko sredstvo nije upisano u registar odnosno ukoliko lijek nije registrovan i u žalbi se navodi da je tenderska dokumentacija u tom dijelu u suprotnosti sa Zakonom o javnim nabavkama i Zakonom o lijekovima i medicinskim sredstvima; odredbe koje se odnose na dokazivanje minimalnih uslova ekonomske i finansijske podobnosti ponudioaca u skladu sa članom 25. Zakona o javnim nabavkama BiH za koje ponuđač koji se žalio smatra da ukoliko ugovorni organ ne opravda i ne zasnjuje u tenderskoj dokumentaciji razlog postavljanja vrijednosnih granica u pogledu ukupnog prometa ponuđača da diskriminira potencijalne ponuđače što je suprotno principima javnih nabavki; odredbe koje se odnose na kriterije tehničke specifikacije gdje ponuđač smatra da je kriterij koeficijent ultrafiltracije manje važan kriterij za odabir dijalizatora i da je ugovorni organ zanemario većinu kriterija utvrđenih internim aktom Federalnog ministarstva zdravstva kao i da je vrijednost navedenog koeficijenta smanjio u odnosu na tendersku dokumentaciju za istu vrstu robe za 2009. godinu te smatra da je time tenderska dokumentacija prilagođena kataloškim vrijednostima dijalizatorima određenih proizvođača; odredbe koje se odnose na predmet nabavke npr. otopine za peritonealnu dijalizu gdje je kako ističe ponuđač opis predmeta nabavke oskudan i nije precizno naveden i da se odnosi isključivo na proizvode jednog proizvođača; odredbe koje se odnose na jamstvo za količinu i kvalitet isporučenih medicinskih sredstava i lijekova kojima se od izabranog ponuđača traži da prilikom isporuke dostavi dokaz da je izvršena redovna kontrola medicinskog sredstva kojom je utvrđen propisani kvalitet pa žalitelj smatra da ugovorni organ ne daje upustvo koji je to propisani kvalitete i čime je definisan kao ni ko vrši kontrolu medicinskog sredstva odnosno ne navodi odredbe zakonskih akata na koje se poziva čime su po žalitelju prekršene odredbe člana 13.stav (1) i (3) te članka 28. Tačka a) Zakona o javnim nabavkama; odredbe koje se odnose na uslove plaćanja gdje ponuđač ističe da su uslovi plaćanja od 120 dana suprotni zakonu i da ugrožavanju pravičnu i otvorenu konkurenciju i da isti favoriziraju određene ponuđače koji su finansijski jači i diskriminiraju male firme, odredbe koje se odnose na dokazivanje ekonomske i finansijske podobnosti kojima se traži potvrda banke koja ne smije biti starija od mjesec dana što kako žalitelj ističe zakonom nije precizirano; odredbe koje se odnose na ocjenu tehničke i profesionalne sposobnosti ponudioaca (član 26. Zakona o javnim nabavkama) kojima se traži liste ugovora ili isporuka u prethodne tri godine sa najmanje četiri ugovora ili jednu listu isporuka sa ukupnim vrijednostima jednakim ili većim od 900.000 KM, žalitelj navodi da broj ugovora i navedena ukupna vrijednost ide u cilju favorizovanja i nema stvarnu vezu s predmetom ugovora pa se zbog velikog praga od 900.000 KM ne može prijaviti makar na najmanji LOT i kako žalitelj navodii ta prepreka je nepremostiva za određene ponuđače a pogodnost za druge te smatra da je to suprotno članu 22. i 26. Zakona o javnim nabavkama. O provođenju postupka javne nabavke potrošnog materijala za dijalizu i lijekova za dijalizu Komisija za javne nabavke je sačinila Inforamciju koju je usvojilo Upravno vijeće Federalnog zavoda u junu 2012.godine.

Uvidom u dokumentaciju koja potvrđuje nabavku materijala i lijekova za dijalizu u 2012. godini (otpremnice, fakture, zapisnici o primopredaji robe) a na osnovu uzorka, utvrdili smo da je ista vršena od dobavljača sa kojima su zaključeni ugovori u ranijem periodu (2009. i 2010. godina) čiji je rok istekao. Sa istim nisu zaključivani ni aneksi ugovora. Uvidom u Bruto Bilans i Izvještaj o finansijskom poslovanju utvrdili smo da je ukupna nabavka ovih roba u 2012. godini izvršena u iznosu od 24.159.629 KM. Ne možemo potvrditi da je vršeno adekvatno praćenje izvršenja navedenih ugovora, što je imalo za posljedicu neblagovremeno pokretanje procedura nabavke ovih roba. Navedeni ugovori su istekli djelom u decembru 2010. godine a dijelom u junu i julu 2011. godine, a procedure su pokrenute u junu 2011. godine. Sve navedeno je imalo za posljedicu da nabavka materijala i lijekova za dijalizu u 2012. godini nije vršena u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Nabavke lijekova imunosupresiva (tacrolimus kaps.1mg i mikofenolat mofetil kaps.250mg) i citostatika (leuprorel inj 3,75mg i 11,25mg) i nabavke materijala i lijekova za dijalizu vršiti na način utvrđen Zakonom o javnim nabavkama BiH.

Pripremanje tenderske dokumentacije vršiti sa jasnim i preciznim informacijama na način kako je to regulisano Zakonom o javnim nabavkama BiH i Uputstvom o primjeni i korištenju modela standardne tenderske dokumentacije za postupke javne nabavke za robe, usluge i radove.

Potrebno je vršiti nadzor nad izvršenjem odredaba prethodno zaključenih ugovora (posebno u dijelu količine i cijene) u cilju blagovremenog pokretanja postupka novih nabavki u skladu sa zakonskim propisima.

4.8. Potraživanja

Ukupna potraživanja na dan 31.12.2012.godine iskazana su u iznosu od **15.630.950 KM**, a naznačajnije stavke se odnose na potraživanja iz budžeta, na date pozajmice zdravstvenim ustanovama (2.490.725 KM) i date avanse (446.076 KM) za liječenje pacijenata iz Federacije BiH u klinikama u inostranstvu.

Iskazana potraživanja po osnovu datih pozajmica odnose se na pozajmice date Kliničkoj bolnici Mostar u iznosu od 1.000.000 KM i Centru za srce BiH Tuzla 1.490.725 KM.

Kliničkoj bolnici Mostar je od strane direktora Federalnog zavoda odobrena pozajmica 19.10.2009.godine u iznosu od 1.000.000 KM, kada je zaključen Ugovor o pozajmljivanju, sa rokom vraćanja pozajmice do 01.05.2010.godine, u jednakim ratama počev od 01.11.2009.godine. Ugovorom je definisano, također, da ukoliko korisnik pozajmice ne bude izmirivao svoje obaveze, da će se iste podmirivati po osnovu umanjenja računa za zdravstvene usluge. Ugovor je zaključen na osnovu prethodnog zahtjeva Kliničke bolnice u Mostaru. Ni jedna rata pozajmice nije vraćena u utvrđenom roku, niti u periodu od još godinu dana od krajnjeg roka za vraćanje, a od strane Federalnog zavoda nije prezentovana dokumentacija da su poduzimane aktivnosti na povratu pozajmice. Od strane Kliničke bolnice u Mostaru tek je 28.04.2011.godine upućen zahtjev za produženjem roka za povrat pozajmice, od strane direktora Federalnog zavoda odobreno je produženje roka za vraćanje pozajmice i zaključen je Anex I Ugovora o kratkoročnoj pozajmici od 04.05.2011.godine, sa novim rokom vraćanja 01.06.2012.godine. Kako do 16.01.2012.godine nije vraćena niti jedna rata Federalni zavod je uputio dopis kojim traži da u što kraćem roku počnu sa uplatom pojedinih rata, nakon čega se direktor Kliničke bolnice u Mostaru obraća Federalnom zavodu sa molbom za razumjevanje za odgodu povrata od 24.01.2012.godine. U toku 2012.godine nije bilo povrata pozajmice, niti je od strane Federalnog zavoda prezentovana dokumentacija kojom se dokazuje da su u toku 2012.godine poduzimane aktivnosti na povratu pozajmice. Nakon što je od strane Kliničke bolnice u Mostaru upućena zamolba za produženje roka povrata pozajmice od 11.12.2012.godine, zaključen je Anex II Ugovora o kratkoročnoj pozajmici od 27.12.2012.godine. Istim se produžava rok vraćanja do 01.10.2013.godine. U toku provođenja revizije nije prezentovana dokumentacija koja potvrđuje da je direktor Federalnog zavoda imao ovlaštenje da može zaključivati ugovore o pozajmicama. Uvidom u zabilješke uz finansijske izvještaje za 2012.godinu (koje je skupa sa finansijskim izvještajima usvojio Upravni odbor), navedene su date pozajmice ali bez detaljnog obrazloženja. Na osnovu naprijed navedenog ne možemo potvrditi da postoji ovlaštenje za davanje pozajmice, kao i da postoji opravdanost za davanje iste. Pozajmica je data još u 2009.godini i do kraja 2012.godine ista nije vraćena, što ukazuje na to da od

strane Federalnog zavoda nisu poduzimane adekvatne mjere na povratu pozajmice, posebno uzimajući u obzir kratkoročni karakter pozajmica, odnosno da je rok za povrat najduže do godinu dana. Postavlja se pitanje efikasnosti i transparentnosti korištenja finansijskih sredstava od strane Federalnog zavoda, posebno uzimajući u obzir da data sredstva mogu uticati na likvidnost poslovanja Federalnog zavoda. U toku provođenja revizije (u martu 2013.godine) predočen je dokaz o izmirenju prve rate pozajmice umanjnjem računa Kliničkoj bolnici Mostar.

Centru za srce BiH Tuzla je od strane direktora Federalnog zavoda data pozamica po Ugovoru o kratkoročnoj pozajmici od 27.12.2012.godine, u iznosu od 1.490.725 KM, sa rokom vraćanja do 01.10.2013.godine. Ugovor je zaključen na osnovu molbe Centra za srce BiH Tuzla od 05.11.2012.godine, u kojoj navode da su od Federalnog zavoda u toku 2011.godine dobili 879.605 KM na ime avansa za zdravstvene usluge koje se pružaju u navedenoj instituciji, a koje se finansiraju sredstvima Federalnog fonda solidarnosti. U toku 2012.godine još dobili su 611.120 KM po istom osnovu. Dalje se navodi da je izvjesno da do kraja godine neće doći do povećanja obima zdravstvenih usluga, koje su ugovorene u 2012.godini, pa da se za navedeni iznos dobivenih avansa zaključi ugovor o pozajmici. Izvršenim uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju utvrdili smo da je u toku 2012.godine zdravstvenoj ustanovi vršeno je plaćanje unaprijed, iako je zaključenim Ugovorom za 2012.godinu utvrđeno plaćanje faktura za izvršene zdravstvene usluge najkasnije 90 dana od dana prijema fakture. Također, Procedurom o načinu evidentiranja i plaćanja ulaznih faktura u Federalnom zavodu je definisano plaćanje pristiglih obaveza u skladu sa ugovorenim rokom plaćanja po sačinjenom mjesečnom pregledu pristiglih obaveza. **Za datu pozajmicu zdravstvenoj ustanovi, nije prezentovano ovlaštenje po osnovu kojeg je ista data, niti je prezentovana dokumentacija kojom se potvrđuje da je Upravni odbor Federalnog zavoda bio prethodno upoznat o davanju pozajmice, kao i datim avansima, odnosno plaćanje unaprijed iako je Ugovorom definisano plaćanje po ispostavljenim fakturama. Uvidom u zabilješke uz finansijske izvještaje za 2012.godinu (koje je skupa sa finansijskim izvještajima usvojio Upravni odbor), navedene su date pozajmice ali bez detaljnog obrazloženja. Ne možemo potvrditi opravdanost ovakvog načina poslovanja jer se na ovakav način utiče na efikasnost trošenja, likvidnost i transparentnost korištenja finansijskih sredstava.**

Potrebno je preispitati opravdanost davanja pozajmica zdravstvenim ustanovama i u skladu sa istim poduzeti aktivnosti.

Potrebno je od strane Federalnog zavoda da se poduzmu adekvatne aktivnosti u cilju povrata datih pozajmica u skladu sa zaključenim ugovorima.

Plaćanje obaveza dobavljačima vršiti u rokovima, koji su utvrđeni ugovorom, odnosno na način kako je propisano internim aktima Federalnog zavoda.

4.9 Obaveze i Razgraničeni prihodi i rashodi (rezervisanja) Federalnog zavoda

Ukupne iskazane obaveze i razgraničenja na dan 31.12.2012.godine su iznosile **39.762.597 KM**, od čega se najveći dio odnosi na obaveze prema dobavljačima 22.006.715 KM, razgraničene prihode (Budžet FBiH) 10.041.667 KM, razgraničene rashode 1.666.912 KM, obaveze po konvencijama u iznosu od 4.053.915 KM.

Obaveze prema dobavljačima iskazane su u iznosu od 22.006.715 KM. Uvidom u izvještaj komisije za popis utvrdili smo da je ista konstatovala da je stanje obaveza prema dobavljačima iskazano sa 31.12.2012. godine usklađeno sa povjeriocima. Međutim izvršenim uvidom u IOS-e (izvod otvorenih stavki) sa dobavljačima utvrđeno je da u nekim slučajevima nisu usaglašena iskazana stanja, odnosno u pojedinim slučajevima nije ni izvršeno usaglašavanje za 2012.godinu, jer dobavljači nisu poslali IOS-e. Kod pojedinih dobavljača iskazana su neslaganja sa njihovim stanjima i na što se odnose ta neslaganja, ali timu za reviziju nisu predočeni dokazi da su planirane aktivnosti od strana Federalnog zavoda na rješavanju neslaganja kako predviđaju Računovodstvene politike Federalnog zavoda. Na osnovu navedenog ne možemo potvrditi da je izvršeno konačno usaglašavanje svih obaveza Federalnog zavoda sa dobavljačima.

Poduzeti dodatne aktivnosti na usaglašavanja iskazanih pojedinih stanja obaveza prema dobavljačima.

Obaveze po konvencijama se odnose na obaveze koje kantonalni zavodi zdravstvenog osiguranja izmiruju sukcesivno nakon poravnanja međusobnih potraživanja i obaveza ino nosilaca.

Razgraničeni rashodi za nabavku vakcina na dan 31.12.2012.godine iznosili su 1.666.912 KM. Navedeni iznos se odnosi na dio neizvršenih ugovora za 2012.godinu za nabavku cijepiva (vakcina) i imunoloških preparata za imunizaciju djece od tri dobavljača. Naime, Federalni zavod je nabavljao vakcine od dobavljača sa kojima je zaključio ugovore u junu i julu 2012. godine, nakon provedenih postupaka nabavki (na osnovu Programa imunizacije djece protiv zaraznih bolesti u FBiH donesenog od strane Federalnog ministarstva zdravstva). Ugovori za nabavku vakcina su zaključeni sredinom godine i na rok od godinu dana, tako da su u toku 2012.godine samo dijelom izvršene nabavke vakcina i evidentirane na pripadajućim troškovima, dok su za dio neizvršenih nabavki u 2012.godini upućene narudžbenice dobavljačima, i na osnovu toga izvršeno knjigovodstveno evidentiranje (rezervisanje) na način da su terećeni troškovi-rashodi, a odobravani razgraničeni rashodi za ukupni iznos od 1.666.912 KM. Ugovori su zaključeni u ukupnom iznosu od 3.479.286 KM, koliko su ukupno iskazani troškovi za vakcine u 2012.godini. Za ove namjene sredstava se obezbjeđuju u Budžetu FBiH i u vidu tranši se prebacuju Federalnom zavodu na korištenje. Uzimajući u obzir naprijed možemo konstatovati da ugovori za 2012.godinu nisu zaključeni pravovremeno, tako da se realizacija po istim nije mogla izvršiti u toku fiskalne 2012.godine, odnosno u razumnom roku poslije isteka iste.

Potrebno je poduzeti aktivnosti kako bi se pravovremeno zaključili ugovori za nabavku vakcina sa dobavljačima i izvršila isporuka u toku fiskalne godine, odnosno u razumnom roku poslije isteka iste.

5. KOMENTAR

Federalni zavod, u ostavljenom roku, očitovao se na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja Federalnog zavoda za 2012. godinu, dopisom broj 01/ZD-01-2-1273-1/13 od 21.05.2013. godine. U očitovanju su data obrazloženja koja se odnose na nalaze vezano za rashode stručne službe Federalnog zavoda, rashode Fonda solidarnosti, potraživanja, obaveze i razgraničenja kao i obrazloženja i prijedloge za date nalaze vezano za nabavke i primjenu Zakona o javnim nabavkama BiH. Uz navedena obrazloženja dostavljena je dokumentacija, koja je timu za reviziju bila na raspolaganju i u toku provođenja revizije. Prihvaćena su obrazloženja data vezano za provedene postupke javnih nabavki u dijelu objavljivanja obavještenja o dodjeli ugovora i dostavljanja izvještaja o postupku dodjele ugovora nadležnim institucijama, kao i ukupan broj zaključenih ugovora i ista su inkorporirana u Izvještaj, dok ostala obrazloženja i komentari nisu prihvaćeni i nisu uticali na date nalaze i mišljenje u Nacrtu navedenog Izvještaja, pa se ovaj Izvještaj smatra konačnim. U očitovanju je također, navedeno da Federalni zavod poduzima aktivnosti na realizaciji pojedinih preporuka. Detaljno pojašnjenje dato je u Komentaru na dostavljeno očitovanje na Nacrt Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja za 2012. godinu, koje se dostavlja menadžmentu uz Konačan Izvještaj.

Rukovodilac
Sektora za finansijsku reviziju
Munib Ovčina, dipl. oec.

Voda tima:
Jadranka Novak, viši revizor, dipl.oec.
Član tima:
Katica Galić, revizor, dipl.oec.

Prilog br. 1.
Izvršenje Finansijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja I reosiguranja Federacije BiH na dan 31.12.2012. godine u KM

Red.broj	Vrsta rashoda	Finansijski plan za 2012. godinu	Rebalans Povećanje/smanjenje	Operativni Plan za 2012. godinu ¹ (3 do 4)	Izvršenje finansijskog plana za 2012. godinu	Izvršenje finansijskog plana za 2011.godinu
1	2	3	4	5	6	7
I	Tekući izdaci (zbir od 1 do 10)	125.424.000	4.411.000	129.835.000	134.150.908	131.939.638
1	Bruto plaće zaposlenih	1.510.000	-60.000	1.450.000	1.395.962	1.365.360
2	Naknade troškova zaposlenih ²	263.000	-64.621	198.379	206.039	226.306
3	Doprinosi poslodavca	161.000	-6.000	155.000	145.356	143.330
4	Putni troškovi	30.000	-10.000	20.000	16.350	41.026
5	Izdaci za komunalne usluge	92.000		92.000	90.622	95.661
6	Nabavka materijala	73.398.000	2.005.891	75.403.891	80.091.729	75.613.798
7	Izdaci za usluge prevoza i goriva	1.408.000	-2.000	1.406.000	1.390.837	1.380.014
8	Izdaci za tekuće održavanja	30.000	-18.000	12.000	5.270	9.133
9	Osiguranje i bankarske usluge	52.500		52.500	39.092	40.024
10	Ugovorene usluge	48.479.500	2.565.730	51.045.230	50.769.651	53.024.986
II	Kapitalni izdaci (1+2)	82.000	0	82.000	35.206	26.512
1	Nabavka opreme	13.000	0	13.000	12.144	26.512
2	Nabavka imovine u obliku prava	69.000	0	69.000	23.062	
III	Pokriće dijela gubitka iz 2011.godine	3.231.000	-3.231.000			
1	Pokriće dijela gubitka iz 2011.godine	3.231.000	-3.231.000			
IV	Obavezne rezerve za detašmane		150.000	150.000		
1			150.000	150.000		
	Ukupno rashodi i izdaci (I+II)	128.737.000	1.330.000	130.067.000	134.186.114	131.966.150
	Broj zaposlenih	43	0	43	43	41

Prilog br. 2.

Red.broj	Vrsta prihoda	Finansijski plan za 2012. godinu	Rebalans Povećanje/smanjenje	Operativni Plan za 2012. godinu ² (3 do 4)	Izvršenje finansijskog plana za 2012. godinu	Izvršenje finansijskog plana za 2011.godinu
1	2	3	4	5	6	7
I	Porezni prihodi	96.195.000	0	96.195.000	98.444.425	95.694.183
1	Doprinos za socijalno osiguranje	96.195.000	0	96.195.000	98.444.425	95.694.183
II	Neporezni prihodi	126.000	6.000	132.000	1.910.173	933.217
III	Tekuće potpore i donacije (1+2)	31.500.000	2.240.000	33.740.000	23.759.943	27.596.150
1	Tekuće potpore ostalih nivoa vlasti	31.500.000	0	31.500.000	21.458.333	26.000.004
2	Donacije	0	2.240.000	2.240.000	2.301.610	1.596.146
IV	Kapitalni primitci	0	0	0	35.206	0
1	Ostali primitci				35.206	0
	Ukupno prihodi i primitci (I+II+III+IV)	127.821.000	2.246.000	130.067.000	124.149.747	124.223.550
	FINANSIJSKI REZULTAT (ukupni prihodi i primici-ukupni rashodi i izdaci)	0	0	0	-10.036.367	-7.716.088